

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Первомайський навчально-науковий інститут Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова
Інженерно-економічний факультет

Кафедра економіки, обліку та підприємництва

«Допущений до захисту»
Завідувач кафедри

«___» _____ 2022 р.

Кваліфікаційна робота

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

на тему: Бухгалтерський облік та внутрішньогосподарський контроль в умовах автоматизованої обробки інформації

Виконав: студент 46-ОА групи

_____ *Інна Матвєєва*

(підпис)

Керівник роботи:

доцент кафедри економіки, обліку та підприємництва к.е.н., доцент

(посада, науковий ступень вчене звання)

_____ *Наталія Козицька*

(підпис)

Первомайськ – 2022 року

ЗМІСТ

Вступ	5
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи цифровізації бухгалтерського обліку та внутрішньогосподарського контролю	8
1.1. Діджиталізація як інноваційний розвиток підприємств	8
1.2. Бухгалтерський облік в умовах цифровізації	16
1.3. Внутрішньогосподарський контроль в умовах автоматизованої обробки даних	23
Висновки за розділом 1	27
РОЗДІЛ 2. Економічна характеристика та аналіз фінансового стану ТОВ «Електробуд»	29
2.1. Економічна характеристика ТОВ «Електробуд»	29
2.2. Аналіз фінансового стану ТОВ «Електробуд»	35
Висновки за розділом 2	38
РОЗДІЛ 3. Автоматизація обліково-контрольного процесу у ТОВ «Електробуд» та шляхи її вдосконалення	40
3.1. Автоматизація обліково-контрольного процесу у ТОВ «Електробуд»	40
3.2. Шляхи удосконалення автоматизації обліково-аналітичного процесу у ТОВ «Електробуд»	46
Висновки за розділом 3	50
Висновки	53
Список використаної літератури	58

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Стрімкий розвиток інформаційних технологій почався на початку XXI століття і захопив практично всі сфери людської діяльності. Наразі цифрові технології широко використовуються і в сучасній економічній діяльності, підвищуючи економічну ефективність та прискорюючи трансформацію економічних структур. Такі технології як інтернет, штучний інтелект, хмарні сервіси, блокчейн, безпілотні та мобільні, біометричні та безпаперові технології впливають на діяльність та розвиток підприємств, сприяють забезпеченню функцій сталого розвитку. Завдяки поєднанню досягнень у сфері новітніх інформаційно-комунікаційних технологій сформувалися нові глобальні субстанції – інформаційне суспільство, а також інформаційний та кібернетичний простори.

Застосування новітніх технологій, як інструменту реалізації функціональних завдань бухгалтерського обліку, визначає загальні тенденції його розвитку та призводить до трансформації професійної діяльності у зазначеній сфері. Саме ці аргументи дозволили сформуванню актуальності, обраної для дослідження тематики.

Дослідженням теоретичних питань бухгалтерського обліку і внутрішньогосподарського контролю в умовах автоматизованої обробки даних досліджували такі науковці як О. Грибіненко, А. Гуренко, М. Дубина, Ж.-П. де Клерк, О. Козлянченко, А. Коптелова, С. Король, К. Куприна, Т. Лазоренко, Л. Лігоненко, Г. Соколова, М. Устенко та інші.

Незважаючи на значну кількість наукових публікацій, виданих за цією тематикою, вона і наразі залишається актуальною, завдяки стрімкій та значній зміні в інформаційних технологіях, запропонованих на ринку.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження бухгалтерського обліку і внутрішньогосподарського контролю в умовах автоматизованої обробки даних.

Для досягнення поставленої мети в роботі сформовано такі **завдання**:

- дослідити поняття діджиталізація як інноваційний розвиток підприємств;
- охарактеризувати особливості бухгалтерського обліку в умовах цифровізації;
- надати економічну характеристику ТОВ «Електробуд»;
- провести аналіз фінансового стану ТОВ «Електробуд» ;
- дослідити рівень автоматизації обліково-контрольного процесу у ТОВ «Електробуд»;
- надати рекомендації щодо покращення автоматизації обліково-аналітичного процесу у ТОВ «Електробуд».

Предметом дослідження є теоретичні та методичні аспекти бухгалтерського обліку та внутрішньогосподарського контролю в умовах автоматизованої обробки інформації

Об'єктом дослідження обліково-контрольний процес ТОВ «Електробуд».

Основними джерелами для проведення дослідження виступили: законодавчі та нормативні документи України, первинна, зведена та звітна документація ТОВ «Електробуд», наукові видання.

Апробація результатів дослідження. Кваліфікаційна робота виконана в межах ініційованої науково-дослідної теми кафедри економіки, обліку та підприємництва на 2021-2024 рр. «Цифрова економіка як чинник соціально-економічного розвитку регіону» (державний реєстраційний номер 0121U112227).

Результати проведеного дослідження обговорені та апробовані на науково-практичних конференціях вітчизняного рівня, шляхом друку тез:

1. Гончар А.С., Матвеева І.С. Вплив цифровізації на формування компетентностей сучасного бухгалтера. «Соціоекономіка та менеджмент: стан, тенденції, управлінські рішення»: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м.Київ, 12 травня 2022 року). – Київ: КНЕУ, 2022.

2. Матвєєва І.С. Внутрішньогосподарський контроль в умовах автоматизованої обробки даних «Молодь, освіта, наука 2022»: Матеріали міжвузівської студент. наук. практ. конф. (м. Первомайськ, 25 травня 2022 р.).- Первомайськ: ПННІ НУК, 2022.

Структура і обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота виконана на 63 сторінках друкованого тексту, містить 8 рисунків та 14 таблиць. Список використаної літератури представлений у кількості 47 джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ

1.1. Діджиталізація як інноваційний розвиток підприємств

Сучасний етап розвитку людства, що отримав назву «інформаційне суспільство» становить значну частину економічної, політичної та культурної діяльності. Щодня новітні технології впроваджуються в різноманітні сфери суспільного життя. Наразі важко уявити суспільство, яке б не використовувало різноманітні гаджети і сучасні цифрові сервіси. Фахівці активно ведуть мову про світову цифрову економіку, що з'явилася в результаті «четвертої промислової революції». При таких умов бізнес змушений відмовлятися від застарілої моделі управління з традиційними процесами та з колишньою ефективністю. Дієвим інструментом удосконалення діяльності суспільства стають digital-технології, які забезпечують доступність, ширину та глибину охоплення процесів у кожній галузі, одночасність процесів у кількох областях, далеких одна від одної, у великих чи малих підприємствах. Впровадження новітнього обладнання, програм платформ й ІТ-інструментів формує фундамент конкурентних переваг підприємства за рахунок оптимізації бізнес-процесів, а цифрові технології дозволяють утримувати компаніям конкурентні позиції на ринку.

Останні статистичні дані свідчать про те, що цифрова економіка збільшує свою частку в усьому світі: інтернетом охоплено 99% населення у віці 12-24 роки, 94% - у віці 25-44 років, 54% - у віці 45+. В середньому на одного користувача припадає 2-3 типи Digital – пристроїв, а середньостатистичний користувач проводить на добу 138 хвилин у десктопному і 107 хвилин у мобільному інтернеті [41, с.184].

Для того, щоб «іти у ногу з часом», підприємства мають прискорити оцифрування своєї діяльності не лише за рахунок автоматизації бізнес-процесів, а насамперед кардинально їх перебудувати. Для цього необхідне осучаснення національних стандартів, використання в освітній та практичній діяльності останніх досягнень економічної науки, а також обов'язкове вивчення й дотримання норм професійної етики [27].

Зрозуміло, що такий стрімкий розвиток впровадження digital-технологій в абсолютно всі сфери життя, не залишається осторонь науковців та їх досліджень. Діджиталізація на науковому рівні визначається як абсолютно новий тип інформаційних та телекомунікаційних технологій, що охоплюють та змінюють всі сфери сучасного виробничого та суспільного життя, хоча і знаходиться в процесі формування, все сьогодні володіє потужним потенціалом, що надає при його реалізації шанс на досягнення і компаніями, і країнами лідируючих позицій за ключовими напрямками соціально-економічного розвитку [20, с.45].

Питання щодо визначення ролі та сутності діджиталізації у забезпечення здійснення трансформації бізнес-процесів та досвід впровадження різноманітних ІТ-платформ представлено у працях багатьох науковців, які переважно розкривають різноманітні аспекти розвитку діджиталізації в контексті підвищення конкурентоздатності господарюючих суб'єктів.

Сам термін «діджиталізація» прийшов до нас зі Сполучених Штатів Америки від слова «digitalization», що в перекладі на українську означає оцифрування.

В Україні впровадження діджиталізації в тому чи іншому вигляді розпочалося у 70-тих роках ХХ століття, проте масове впровадження спостерігаємо уже у 90-ті роки, як наслідок появи всесвітньої мережі Інтернет та широкого розповсюдження комп'ютерів і мобільних пристроїв, різних додатків серед населення.

Визначення сутності поняття «діджиталізація» у наукових джерелах представлено в табл.1.1.

Визначення сутності поняття «діджиталізація» у наукових джерелах

Автор	Визначення
Лігоненко Л.О. Хріпко А.В.	«...діджиталізація – це процес перенесення інформації у цифрову форму, тобто перетворення паперових книжок у електронні, фотографії у зображення на екрані тощо» [26]
Ж.-П. де Клерк	«...діджиталізація – це уможливлення, поліпшення та/або перетворення бізнес-операцій та/або бізнес-функцій, та/або бізнес-моделей/процесів, та/або ж усієї діяльності вцілому через застосування цифрових технологій та більш широке використання перетворених у знання цифрових даних з метою одержання певних переваг»
А.Жос	«...діджиталізація – це цілісне переосмислення моделі бізнесу, трансформація всіх процесів і перехід до використання нових інструментів у напрямках і сферах банків, фінансового ринку, виробництва, економіки, професій, освіти, бізнесу та суспільства» [20, с.47]
К. Купріна	«...діджиталізація – це способи приведення будь-якого різновиду інформації в цифрову форму» [25, с.259]
О. Халапсіс	«...діджиталізація – інформаційний процес, оцифрування буття» [44]
Устенко М.	«... діджиталізація являє собою корінні перетворення, що знаходять вираження в глибокому проникненні цифрових технологій у бізнес-процеси, їх оптимізації, підвищенні продуктивності та поліпшенні комунікаційної взаємодії зі споживачами» [40, с.184]
О. Грибієнко	«...діджиталізація – це трансформація, проникнення цифрових технологій щодо оптимізації та автоматизації бізнес-процесів, підвищення продуктивності та покращення комунікаційної взаємодії зі споживачами» [2]
Клименко К.В.	«...діджиталізація – це дефініція, що характеризується трансформаційними змінами, що мають на меті симбіоз оцифрування і софту» [22, с.15]
Мігус І.П. Коваль Я.С.	«...діджиталізація – це сукупність процесів інноваційного розвитку, які знаходять своє вираження у відповідних техніко-технологічних новаціях, націлених на здійснення цифровізації ключових економічних процесів та явищ, які за своїм змістовим наповненням представляють набір повторюваних ітерацій, у межах якого людська праця набуває механічного, позбавленого інтелектуальної складової процесу, слугуючи тим самим додатковим резервом зростання продуктивності праці» [29, с.161]
Гудзь О.Є. Федюнін С.А. Щербина В.В.	«...діджиталізація – це заснований на можливостях сучасної ІТ-індустрії процес застосування підприємствами сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для досягнення своєї мети, зорієнтований на трансформацію існуючих бізнес-процесів шляхом їх діджиталізації» [16, с.19]
Попадинець Н.М. Журавель Ю.В.	«...діджиталізація – це новий етап розвитку економіки шляхом впровадження досягнень науково-технічного прогресу та інноваційних методів діяльності, використання новітніх технологій, прискореного розвитку наукомістких видів економічної діяльності, становлення менталітету творчого, ефективного, реального бізнесу» [36, с.133]

Джерело: узагальнено автором

Аналіз теоретичних джерел маємо змогу сформулювати чотири наукові підходи до розгляду сутності поняття «діджиталізація», а саме: інформаційний підхід, процесний підхід, структурний підхід та бізнесорієнтовний підхід (рис.1.1).

Рис. 1.1. Підходи до визначення поняття «діджиталізація»

Джерело: [18, с.26]

Проаналізувавши сутність поняття «діджиталізація» можна стверджувати, що дане поняття є абсолютно новим та не визначеним на рівні національного законодавства. Спостерігаємо ототожнення понять діджиталізація, автоматизація та цифрові трансформації. Така проблема спричинена тим, що всі ці слова мають англійське походження та новизну для українських реалій.

В свою чергу, аналіз окреслених на рис.1.1. концептуальних підходів розгляду сутності категорії «діджиталізація» дає змогу константувати наявність

різних підходів до її розуміння. Вважаємо, що поміж наведених підходів, доцільно використовувати саме інформаційний підхід, оскільки саме інформація та інформаційні технології відіграють ключову роль у розвитку процесів цифровізації.

Різноманіття проявів діджиталізації, що бачимо з табл. 1.1. спонукає до виокремлення її типових напрямів (табл.1.2).

Таблиця 1.2

Напрямки діджиталізації бізнесу

Напрямок	Характеристика	Приклади
Клієнтського досвіду	Формування багатоканальної системи зв'язку з клієнтами	Колл-центр, менеджери, соціальні мережі, власний сайт
Партнерство та колаборація	Розвиток інфраструктури зв'язку з партнерами	API-система, інтеграційна взаємодія компаній-партнерів
Робота з даними	Збір, сортування, аналіз та оцінка даних для прийняття рішень	1С, CRM-система, ERP-система.
Впровадження інновацій (R&D)	Впровадження нових цифрових технологій для діджитал розвитку компанії	Softpoint PERFEXPERT
HR – стратегія та культура	Підготовка персоналу до впровадження діджитал технологій	Внутрішнє та зовнішнє навчання персоналу діджитал технологіям, формування відповідної корпоративної культури для постійних змін
Управління цінністю	Формування додаткових цінностей за допомогою віртуального обслуговування клієнтів	Колл-центр, менеджери, соціальні мережі, власний сайт

Джерело: узагальнено автором [26]

Під час пандемії Covid-19 спостерігаємо високі показники впровадження нових digital-технологій у діяльність вітчизняних підприємств та організацій. Результатами є електронна трансформація публічної політики, проте є певні проблеми, які заважають зробити це швидше. Європейські держави, безпосередньо їх більшість, що мають високі досягнення в представленій сфері, є меншими за територією і кількістю населення, ніж Україна. Відповідно, Україні потрібно більше часу для того, щоб впровадити цифрові технології у всі сфери життя.

На прикладі електронних держав можна констатувати, що ефективність управління також залежить і від цифрового уряду. Розвиток цифрового урядування у державі сприяє покращенню ведення бізнесу та зниженню рівня безробіття. Діджиталізація також веде до скорочення державних витрат на утримання державних службовців та зниження рівня корупції у державі.

Сінгапур став першою країною у світі, де діє електронний уряд. Естонія та низка скандинавських держав також уже оцифрували державні послуги. Естонія є передовою державою у діджиталізації державних процесів, там є можливість голосувати на виборах онлайн з 2005 року. «Система електронного голосування активно використовується в США та запроваджується в країнах ЄС, на рівні самого союзу» Таку мету також поставив перед собою Уряд Зеленського. Електронна країна, або е-країна, – це сьогоднішній виклик [38, с.107-108].

Одне з найбільших агентств фінансового консультування Bloomberg опублікувало рейтинг країн з найбільш високим рівнем діджиталізації. У публікацію ввійшли 60 країн з найвищим рівнем діджиталізації, серед яких Україна зайняла 53 місце (табл.1.3).

Таблиця 1.3

Рейтинг країн з найбільш високим рівнем діджиталізації

Рейтинг	Країна	Індекс	Рейтинг	Країна	Індекс
1	Південна Корея	87,38	22	Польща	69,1
2	Німеччина	87,3	25	Чехія	68,09
3	Фінляндія	85,57	27	росія	66,81
4	Швейцарія	85,49	36	Естонія	61,79
5	Ізраїль	84,78	37	Литва	59,73
6	Сінгапур	84,49	42	Латвія	55,46
7	Швеція	84,15	53	Україна	48,05
.....			59	Мексика	46,0
9	Японія	81,96	60	В'єтнам	45,92
16	Китай	78,38			

Джерело: [41, с.187]

Наведена статистика свідчить про серйозну нестабільність у сфері

науково-технічного розвитку в Україні при досить низькій зацікавленості суб'єктів господарювання у впровадженні всіх видів інновацій. Наразі українська економіка дуже залежна від своїх сировинних галузей.

Одним із ключових чинників, що впливає на темпи розвитку діджиталізації, є інституційне середовище – державна політика, законодавча і нормативна база, фіскальні інструменти. Мляве розгортання інноваційних процесів у нашій економіці було обумовлено довгою відсутністю значимих нормативно-правових актів, що сприяли б прогресу в розвитку інноваційного виробництва, дуже слабким розвитком самої інноваційної інфраструктури, небажанням великого й середнього бізнесу вкладатися в серйозні та коштовні види інноваційного підприємництва [41, с.188].

Нажаль, зіткнення з всесвітньою пандемією COVID-19 та російською воєнною агресією розподілили цифрову трансформацію на «до» та «після». У ситуаціях, що швидко розвиваються, практично неможливо збалансувати інтереси власників господарюючих суб'єктів та одночасно захистити співробітників до того ж надати відмінний сервіс чи високоякісну продукцію споживачам. Протягом останніх двох років підприємцям також доводиться переходити на дистанційну роботу, що практично знищило деякі галузі та трансформувало стратегічні навички інших, а останні три місяці і взагалі припиняти свою діяльність. Вочевидь, навіть після ліквідації наслідків COVID-19 та воєнних дій на території України, навряд чи все повернеться до минулого стану. Адже науково-технологічний прогрес не стоїть на місці. Натомість ми спостерігаємо вимушене прискорення раніше повільних тенденцій, які, ймовірно, сформуєть довгий шлях в майбутнє.

Власники господарюючих суб'єктів, які все ж таки наважуються впровадити діджиталізацію, мають пройти певний складний шлях, який може бути пов'язаний з певними помилками, проте є запорукою успішного впровадження інноваційності на всіх ланках підприємства. Разом з тим, у ході реалізації своєї власної діяльності господарюючі суб'єкти мають змогу вирішити достатню кількість поставлених завдань. Діджиталізація, в свою

чергу, передбачає виконання комплексу завдань, що позитивно впливають на економіку, бізнес, суспільство та життєдіяльність країни в цілому. Основні з них, зображені на рис.1.2.

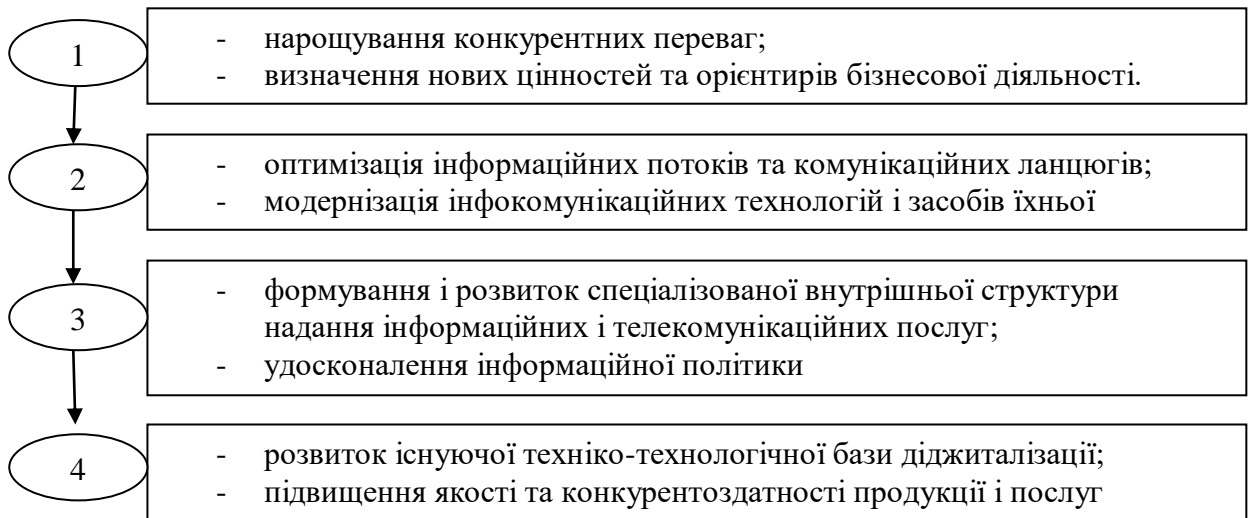

Рис. 1.2. Завдання діджиталізації в процесі реалізації підприємницької діяльності

Джерело: [29, с.162]

Сучасний бізнес не зможе існувати в довгостроковій перспективі без розробки стратегії цифрової трансформації. Діджиталізація послуг, як і діджиталізація держави в цілому, дозволяють бізнесу справлятися з новими реаліями. Все більше бізнес-сфер в Україні сприймають діджиталізацію як конкурентну перевагу, а не лише як марні витрати на оновлення систем і технологій.

Економіка України має необхідний потенціал для того, щоб зміцнити свої конкурентні позиції за умов постіндустріального світу. Але процес цифрової трансформації вітчизняної економіки лише починається, тому українська економіка нагально потребує фахівців з розвинутими SMART-компетенціями [15, с.43].

Аналіз теоретичних та концептуальних підходів щодо визначення сутності поняття «діджиталізація» дозволив виокремити основні переваги та недоліки діджиталізації у суспільстві. Їх сукупність представлена у табл.1.4.

Переваги та недоліки діджиталізації у суспільстві

Переваги	Недоліки
<ul style="list-style-type: none"> - підвищення рівня конкурентоспроможності різних господарюючих суб'єктів; - спрощення роботи з інформацією; - економія фінансових ресурсів; - підвищення лояльності клієнтів; - зростання іміджу підприємств; - індивідуальний підхід до потреб клієнтів; - економія часу; - позитивне ставлення до іміджу підприємства 	<ul style="list-style-type: none"> - необхідність залучення висококваліфікованих спеціалістів; - можливість втрати контролю через зовнішні втручання в роботу підприємств; - потреба у спеціальному обладнанні; - необхідність постійного вдосконалення функціонування відповідних систем; - нестабільність характеру; - при невмілому використанні псування відносин з клієнтами

Джерело: узагальнено автором [18, с.27; 29, с.161; 26]

Таким чином, враховуючи вищенаведені теоретичні трактування поняття «діджиталізація», розуміємо, що це напрямок розвитку, який фактично є обов'язковим для більшості організацій. Він допомагає зміцнити зв'язки між постачальниками та споживачами, господарюючим суб'єктом і контролюючими органами. Але процес сам по собі є викликом, адже він не тільки полягає у впровадженні технологічних рішень, а й вимагає від користувачів і організацій, щоб вони змінили світогляд.

1.2. Бухгалтерський облік в умовах цифровізації

Цифровізація вважається одним із найперспективніших та значущих економічних процесів сучасності, що в широкому розумінні представляє собою інтеграцію цифрових технологій в різноманітні сфери життя суспільства. Цифровізація прийшла на зміну інформатизації та комп'ютиризації і посіла

лідуюче місце незважаючи на її новизну. В свою чергу, цифрові трансформації призвели до змін у всіх суспільних сферах, в тому числі і в економіці. Цифрова економіка зламала звичні моделі господарської діяльності господарюючих суб'єктів, підвищивши та зміцнивши їх конкурентоздатність. Тим самим визначила перспективи росту цих суб'єктів, галузей та національної економіки в цілому.

Бухгалтерський облік не залишився осторонь процесів цифровізації економіки:

- з'явилися нові концепції обробки та передачі інформації, такі як XBRL (розширена мова звітності бізнесу), RTA (облік у режимі реального часу), EDI (обмін електронними даними), «хмарні» технології тощо;

- бухгалтерські програми інтегровані в такі системи управління підприємством, як CRM, SCM, ERP [33, с.200].

Переваги та недоліки застосування різних інформаційних систем з метою автоматизації обліку та управління на вітчизняних підприємствах наведено у табл.1.5.

Таблиця 1.5

Переваги та недоліки застосування різних інформаційних систем з метою автоматизації обліку та управління на вітчизняних підприємствах

	Зарубіжні ІС (SAP, Oracle)	Вітчизняні ІС («MASTER», «BookKeeper SaaS»)
Переваги	<ul style="list-style-type: none"> - значний світовий досвід розробки та використання; - використання найсучасніших технологій; - світові лідери ERL-систем, відомі у кожній країні; - велика потужність програмного забезпечення ; - найкращий варіант для транснаціональних компаній. 	<ul style="list-style-type: none"> - підтримка та документація укр.. мовою; - досить проста експлуатація та інтеграція; - врахування специфіки обліку на вітчизняних підприємствах; - порівняно невелика вартість; - підтримка вітчизняних розробників програмного забезпечення.
Недоліки	<ul style="list-style-type: none"> - висока вартість програмного забезпечення; - досить значна складність експлуатації; - відсутність іфіційної підтримки українською мовою. 	<ul style="list-style-type: none"> - менша потужність програмного забезпечення; - відсутність найновіших технологій та великого досвіду розробки; - не надто широке використання; - проблематичне застосування у транснаціональних компаніях.

Джерело: узагальнено автором [11, с.136]

Перспективним напрямком організації обліково-аналітичних систем в сучасних умовах господарювання вважаються «хмарні» сервіси.

«Хмарна» бухгалтерія – зовсім молодий сервіс, що виник в 2010-2011 роках, але вже встиг стрімко завоювати визнання багатьох підприємств і організацій у всьому світі. Сутність цієї технології полягає в тому, що користувачеві надається за відповідну плату доступ до програми в локальній мережі інтернет, за допомогою якої можна з найменшими трудовими витратами забезпечити реалізацію усіх традиційних бухгалтерських процесів.

Особливістю і новизною такої побудови облікового процесу, в порівнянні з будь-якими іншими його формами, являється те, що для роботи бухгалтера потрібний лише доступ до інтернет-мережі. Це обумовлене тим, що вся необхідна для роботи інформація зберігається на віддаленому сервірі в «хмарі» [3, с.95].

Цими сервісами все впевненіше користуються невеликі компанії, так як приєднання до хмарного сервісу створює комфортне середовище для інтернет-користувачів, які можуть працювати з ним незалежно від місця та часу виходу в мережу (рис.1.3).

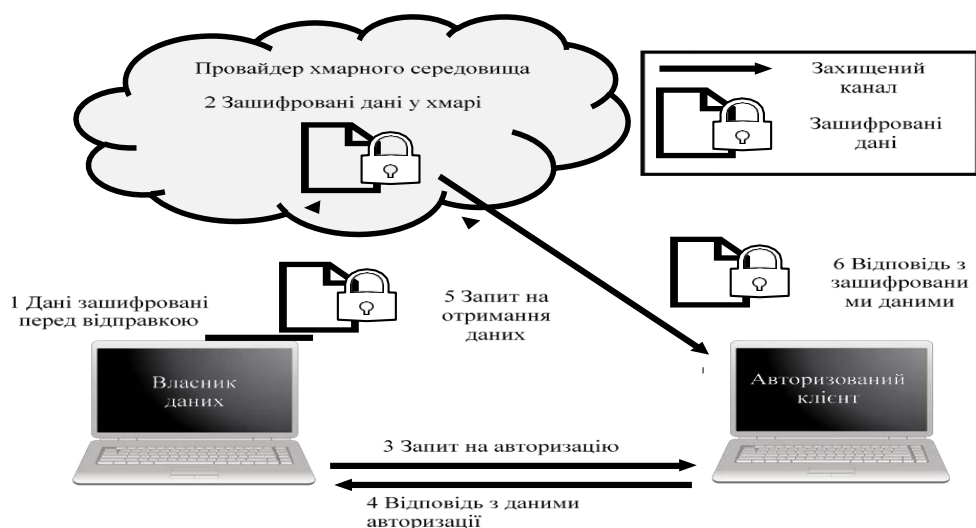

Рис.1.3. Базова архітектура для збереження конфіденційності даних в хмарі

Джерело: [32, с. 22]

З розвитком цифрової економіки соціальні відносини особистості також перейшли у віртуалізовану діалогічну взаємодію, що забезпечило комфортні умови для самонавчання, ефективного розвитку та кар'єрного зростання. Ведення бухгалтерського обліку з використанням програмного забезпечення стало невід'ємним процесом господарювання більшості суб'єктів, а сучасний бухгалтер – це вже не той співробітник, який працює з однією програмою бухгалтерського обліку протягом десятиріч, це досвідчений і далекоглядний спеціаліст, який прагне засвоїти новітню інформацію якомога швидше.

Спочатку спеціаліст-бухгалтер здійснював констатацію фактів облікового процесу, пізніше до обліковця почали ставитись додаткові управлінські завдання. Поступово спектр компетентностей почав розширюватись. На практиці важливу роль дотримання пріоритетів професійної діяльності бухгалтера відіграло те, що у зв'язку з обмеженим штатом йому довелося: самостійно добирати програмні й апаратні засоби для автоматизації роботи системи бухгалтерського обліку; налаштовувати бухгалтерське програмне забезпечення; самостійно шукати шляхи опанування новітніми програмними продуктами [24, с.220].

Враховуючи стрімкий розвиток процесів діджиталізації, поміж практиків та науковців ширяться чутки, що професія «бухгалтер» перебуває на межі повного зникнення. Не можемо погодитися з такими висновками, адже сучасні інформаційні системи та програмне забезпечення не в змозі самостійно виконувати більшість функцій бухгалтера, серед яких: ручне внесення даних, розрахунки-коригувань, передача звітності до контролюючих органів тощо. Стрімкий розвиток інформаційних технологій не знищує професію «бухгалтера», а навпаки закріплює її, надавши змогу опанувати нові компетенції. Так, наприклад, у 2021 р. бухгалтери і аудитори посіли п'яту сходинку одразу за програмістами, інженерами (архітекторами), дизайнерами, та менеджерами готельно-туристичного господарства, випередивши юристів, менеджерів з персоналу, маркетологів, event-менеджерів, журналістів та технологів харчового виробництва [30].

Опрацювавши наукові джерела, з обраної для дослідження тематики, можемо говорити про значну наявність напрацювань. Так, науковиця Гевлич Л.Л. стверджує, що діяльність бухгалтера представляє собою усвідомлену контрольну, аналітичну, консалтингову діяльність, результатом якої є оптимізація процесу прийняття управлінських рішень менеджментом суб'єкта господарювання. Заміна такої діяльності програмним забезпеченням є неможливою, що не виключає необхідності комплексної автоматизації обліку та управління. Саме автоматизація бізнес-процесів здатна прибрати трудомісткість пошуку та обробки даних, зокрема, в умовах нормативних змін, зменшити час прийняття управлінських рішень, підвищити достовірність їх інформаційного забезпечення [9, с.143].

Необхідність у кваліфікованих фахівцях, які володіють навиками роботи з обчислювальною технікою, перетворюється в провідний фактор освітньої політики. Важливим, на нашу думку, є актуалізація програм підготовки фахівців обліково-фінансової сфери з урахуванням вимог часу, розвиток підвищення професійного рівня і перепідготовка кадрів, які зможуть не тільки формувати звітність, а й аналізувати її, а також впливати на прийняття управлінських рішень. Науковці кафедри інформаційних технологій, Національного університету біоресурсів і природокористування України у своєму науковому доробку представили поетапну методіку формування складових цифрової компетентності для майбутніх фахівців з економіки. Серед основних етапів виокремили: базовий, творчий та продуктивний. І наголосили на тому, що саме поетапне формування, відповідає кожному наступному рівню цифрової компетентності: «цифрова безпека», «цифрове використання», «цифрова грамотність», «цифровий емоційний інтелект», «цифрова ідентифікація», «цифрова комунікація», «цифрові права», «цифрові ризики» [10, с.62-68].

Досліджуючи професію бухгалтера в епоху цифрових трансформацій науковці Плікус І., Жукова Т. та Осадча О. запропонували модель професії, що сформувалась під впливом цифрових технологій і вмістила в себе: «інтелект»,

«креативність», «цифровий фактор», «емоційний інтелект», «бачення» та «досвід» [33, с.202].

Як усе нове, цифрові технології несуть у собі певні полегшення при веденні бізнесу. Поява нових технологій спричиняє появу нових ризиків, пов'язаних з їх використанням. Поміж них можна виокремлюють: втрата чи пошкодження інформації, суб'єктивні фактори, технічні збої, комп'ютерні віруси, людський фактор, а також кібератаки та кібервійни [23, с. 152].

В наукових доробках вітчизняні вчені виокремлюють наступні заходи щодо захисту облікової інформації в контексті кібербезпеки (рис.1.4).

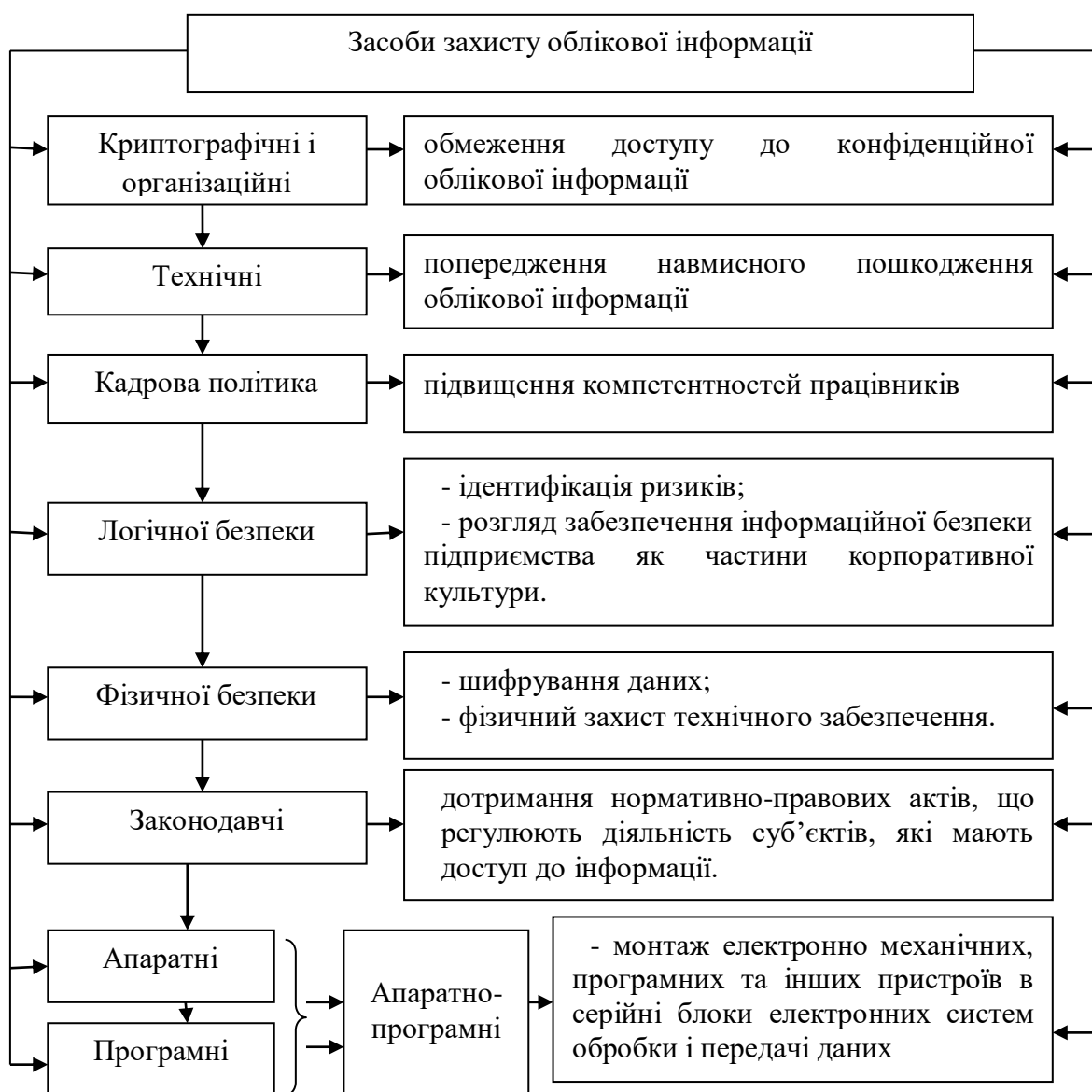

Рис.1.4. Засоби захисту облікової інформації

Джерело: узагальнено автором на основі [6; 47; 14]

Таким чином, розуміємо, що коли використання інформаційних технологій в бухгалтерському обліку набувають глобального характеру, захист облікової інформації стає невід'ємною складовою системи економічної безпеки підприємства, а впровадження надійних засобів захисту облікової інформації – неодмінною умовою переходу на модель стійкого розвитку цього суб'єкта.

Незважаючи на переваги, якими характеризується цифровізація, її впровадження все ще має фрагментний характер. Це підтвердили результати проведеного нами опитування. Респондентами виступили бухгалтери господарюючих суб'єктів, що провадять свою діяльність в межах Первомайської територіальної громади, Миколаївської області. Всього в опитуванні було задіяно 30 респондентів, поміж яких бухгалтери промислових підприємств, фізичні особи підприємці, бухгалтери сільськогосподарських об'єднань та бюджетних установ. На питання чи має комплексний характер автоматизація облікового процесу на ввіреному вам господарюючому суб'єкті, отримано 21 відповідь «так», що склало 70% і 9 відповідей «ні» - 30% відповідно; на питання чи маєте ви змогу брати участь у заходах щодо підвищення кваліфікації та розширення професійних компетентностей, за рахунок коштів роботодавця, отримано 8 відповідей «так» (27%) і 22 відповіді «ні» - 73%. Складнощі виникли при формулюванні відповіді на питання, з яких джерел отримуєте інформацію, з метою підвищення власних професійних компетентностей. Зокрема, 12 респондентів (40%) не змогли надати відповіді на це питання. 19 респондентів (63%) вказали на потребу у вдосконаленні рівня оволодіння цифровими технологіями та на брак інформаційних джерел і вільного часу щодо самостійного вдосконалення професійних компетентностей.

Отже, представлене наукове дослідження підтвердило актуальність питань цифровізації в контексті формування ключових компетентностей сучасного бухгалтера і довело необхідність подальшого пошуку ефективних шляхів впровадження цифровізації в обліковий процес господарюючих суб'єктів. Визначення новітніх методик підвищення професійних якостей та компетентностей бухгалтера є перспективним напрямком дослідження.

1.3. Внутрішньогосподарський контроль в умовах автоматизованої обробки даних

Внутрішньогосподарський контроль у ринкових умовах є одним із найважливіших елементів управління і забезпечує інформацією всі рівні керівництва. Раціональна та ефективна його організація прямо пропорційно впливає на їх розвиток та на розвиток господарства країни в цілому. Це пов'язано з тим, що внутрішньогосподарський контроль є своєрідним «фільтром», який проявляється через зворотній зв'язок, і забезпечує можливість прийняття ефективних рішень.

За останні роки в діяльності контролерів підприємства використовують нові інформаційні технології. Комп'ютер стає інструментом контролера, який дозволяє йому не тільки скоротити час та засоби при проведенні перевірки, але й провести її більш детально і скласти рекомендації з удосконалення стратегії, напрямів і засобів покращення фінансово-господарського стану підприємства.

На відміну від ручного здійснення контролю, при якому контролер здійснює перевірку за допомогою документів на папері і розглядає можливість знищення, підробки, заміни паперових носіїв, за умов комп'ютеризації суб'єктам внутрішньогосподарського контролю доводиться мати справу з питаннями безпеки та надійності облікових систем. Таким чином контролер перевіряє низку суто технічних питань, які впливають на процес здійснення контролю, тобто мається на увазі оцінка поточного стану комп'ютерної системи та її відповідність вимогам діяльності підприємства.

У науковій літературі достатньо уваги приділено тематиці внутрішньогосподарського контролю на підприємстві, його організації та методиці. Дослідженням цих питань займалися: І.А. Белобжецький, М.Т. Білуха, В.В. Бурцев, Ф.Ф. Бутинець, Д. Ірвін, Є.В. Калюга, Л.М. Крамаровський, М.В. Кужельний, В.Ф. Максимова, Ю.С. Погорелов, Ю.Ю. Миронова, В.В. Сопко, В.О. Шевчук, та інші. Аналізуючи економічну

літературу спостерігаємо особливу проблему в застосуванні автоматизованих інформаційних систем для потреб внутрішньогосподарського контролю. Особливості контролю в умовах автоматизованого опрацювання інформації досліджені мало або висвітлені лише у загальних аспектах. Тобто, проявляється чітка тенденція відставання новітніх технологій опрацювання економічної інформації від процесів контролю на підприємствах [17].

При виконанні своїх обов'язків контролери все частіше використовують сучасну комп'ютерну техніку та відповідне програмне забезпечення. Вцілому, це сприяє підвищенню економічності та ефективності проведення внутрішньогосподарського контролю на підприємствах та надійності його результатів. Суб'єкти внутрішньогосподарського контролю можуть використати комп'ютерну техніку у процесі контролю на: підготовчому етапі: (для розробки програми контролю за певним об'єктом; для вивчення особливостей функціонування об'єкта перевірки; підбору нормативних документів, що містять положення, необхідні для дослідження); етапі безпосереднього здійснення контролю: (для обробки даних опрацьованих паперових документів і їх наступного групування та узагальнення у необхідних розрізах (переважним є використання текстових редакторів і електронних таблиць, а також спеціалізованих комп'ютерних програм для розрахунку прогнозних показників із використанням складних статистичних прийомів і методів); етапі узагальнення результатів: (формування рекомендацій за допомогою текстових редакторів і електронних таблиць) [5, с.8].

Вцілому застосування під час проведення внутрішньогосподарського контролю комп'ютерних технологій підвищує ефективність проведення контролю, сприяючи оперативності та точності дій контролера. Проте застосування комп'ютерних технологій для створення об'єктів внутрішньогосподарського контролю ускладнює методику дослідження документів у електронній формі або в паперовій формі тих, що створені та оброблені за допомогою ресурсів комп'ютерної програми (табл. 1.6).

**Методика внутрішньогосподарського контролю за умов
використання комп'ютерних технологій**

Стадії	Послідовність дій	
Організаційна	1	Вибір об'єкту контролю і прийомів та способів його проведення
	2	Підготовка наказу, видача розпоряджень щодо проведення внутрішнього контролю за обраним об'єктом
	3	Формування групи, яка буде проводити контроль
	4	Складання (уточнення) програми контролю за обраним об'єктом
	5	Вибір комп'ютерного забезпечення, яке буде використовуватись при здійсненні перевірки
	6	Інструктаж членів групи
Підготовча	7	Визначення доступу кожного контролера до необхідної інформації
	8	Визначення особливостей відображення об'єкту контролю в обліку за умов комп'ютерної обробки даних
Методична	9	Перевірка дотримання алгоритму відображення об'єкта перевірки на рахунках бухгалтерського обліку
	10	Співставлення відповідності відображення об'єкта перевірки на рахунках бухгалтерського обліку та розробленого алгоритму
	11	Перевірка правильності оформлення первинних документів та їх відповідність регістрам обліку
	12	Перевірка правильності оформлення первинних документів та їх відповідність регістрам обліку
Заключна	13	Узагальнення та аналіз отриманих результатів перевірки, групування виявлених порушень
	14	Розробка заходів щодо усунення виявлених недоліків та порушень
	15	Контроль за виконанням рішень, прийнятим за результатами внутрішнього контролю

Джерело: [5, с.18]

Проведені дослідження довели, що мета внутрішньогосподарського контролю не залежить від того, обробляються облікові дані за допомогою комп'ютерної техніки або без неї. Проте способи обробки інформації можуть вплинути на способи застосування контрольних процедур. Суб'єкт внутрішньогосподарського контролю може застосовувати ручні та комп'ютеризовані методи контролю або їх поєднання. Однак, у деяких випадках контролер не може отримати інформаційні дані без використання комп'ютерної техніки. Відповідно до цього виникає необхідність розробки програмного забезпечення, що містило б у якості одного з основних

компонентів частину інформаційної бази комп'ютерної системи клієнта та яке б поєднувало задачі системи обліку і контролю (рис.1.5).

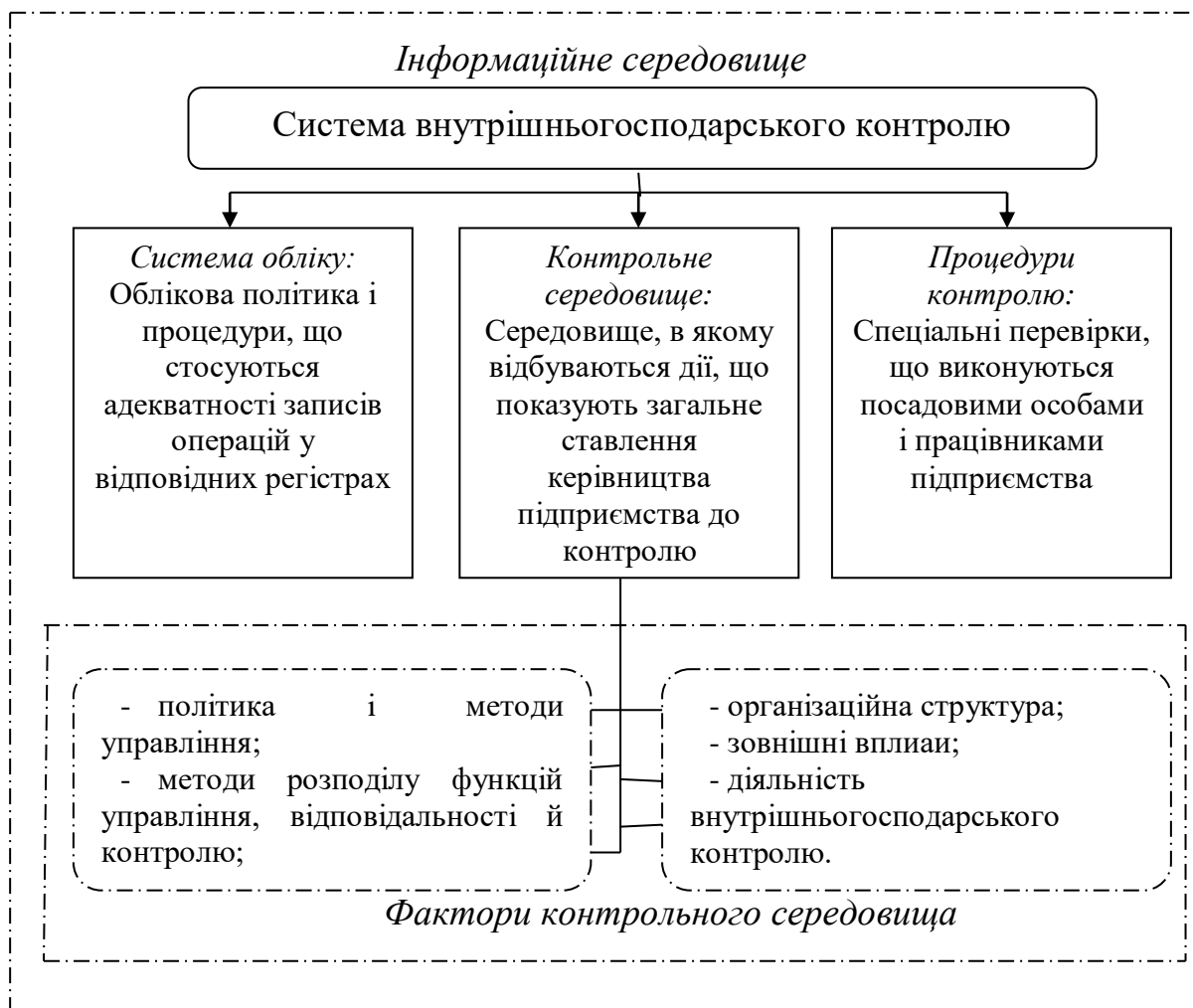

Рис.1.5. Структура системи внутрішньогосподарського контролю в інформаційному середовищі

Джерело: Узагальнено автором на основі [31, с.214]

Аналізуючи рис.1.5. можемо стверджувати, що система внутрішньогосподарського контролю в інформаційному середовищі даних виходить за рамки тих питань, що відносяться безпосередньо до функцій системи бухгалтерського обліку.

Отже, проведення внутрішньогосподарського контролю в умовах використання новітніх інформаційних технологій надає можливість контролерам одержати оперативну та своєчасну інформацію про господарську діяльність підприємств з метою ефективного їх управління.

Завдяки зазначеному, з'являються наступні можливості:

- оптимізація системи внутрішньогосподарського контролю;
- раціоналізації витрат, виробничих витрат й витрат діяльності;
- забезпечення дієвості роботи персоналу;
- можливість доступу до інформації ширшого кола як внутрішніх, так і зовнішніх користувачів.

Висновки за розділом 1.

1. Аналіз сутності поняття «діджиталізація» є абсолютно новим та не визначеним на рівні національного законодавства. Спостерігаємо ототожнення понять діджиталізація, автоматизація та цифрові трансформації. Така проблема спричинена тим, що всі ці слова мають англійське походження та новизну для українських реалій.

В свою чергу, аналіз окреслених концептуальних підходів розгляду сутності категорії «діджиталізація» дає змогу константувати наявність різних підходів до її розуміння. Вважаємо, що поміж наведених підходів, доцільно використовувати саме інформаційний підхід, оскільки саме інформація та інформаційні технології відіграють ключову роль у розвитку процесів цифровізації.

2. Під час пандемії Covid-19 спостерігаємо високі показники впровадження нових digital-технологій у діяльність вітчизняних підприємств та організацій. Результатами є електронна трансформація публічної політики, проте є певні проблеми, які заважають зробити це швидше. Європейські держави, безпосередньо їх більшість, що мають високі досягнення в представленій сфері, є меншими за територією і кількістю населення, ніж Україна. Відповідно, Україні потрібно більше часу для того, щоб впровадити цифрові технології у всі сфери життя.

3. Зіткнення з всесвітньою пандемією COVID-19 та російською воєнною агресією розподілили цифрову трансформацію на «до» та «після». У ситуаціях,

що швидко розвиваються, практично неможливо збалансувати інтереси власників господарюючих суб'єктів та одночасно захистити співробітників до того ж надати відмінний сервіс чи високоякісну продукцію споживачам. Протягом останніх двох років підприємцям також доводиться переходити на дистанційну роботу, що практично знищило деякі галузі та трансформувало стратегічні навички інших, а останні три місяці і взагалі припиняти свою діяльність. Вочевидь, навіть після ліквідації наслідків COVID-19 та воєнних дій на території України, навряд чи все повернеться до минулого стану. Адже науково-технологічний прогрес не стоїть на місці. Натомість ми спостерігаємо вимушене прискорення раніше повільних тенденцій, які, ймовірно, сформуєть довгий шлях в майбутнє.

4. Використання інформаційних технологій в бухгалтерському обліку набувають глобального характеру, захист облікової інформації стає невід'ємною складовою системи економічної безпеки підприємства, а впровадження надійних засобів захисту облікової інформації – неодмінною умовою переходу на модель стійкого розвитку цього суб'єкта.

Незважаючи на переваги, якими характеризується цифровізація, її впровадження все ще має фрагментний характер. Це підтвердили результати проведеного нами опитування. Респондентами виступили бухгалтери господарюючих суб'єктів, що провадять свою діяльність в межах Первомайської територіальної громади, Миколаївської області.

5. В свою чергу, проведення внутрішньогосподарського контролю в умовах використання новітніх інформаційних технологій надає можливість контролерам одержати оперативну та своєчасну інформацію про господарську діяльність підприємств з метою ефективного їх управління і завдяки зазначеному у підприємства з'являються додаткові можливості.

РОЗДІЛ 2. ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «ЕЛЕКТРОБУД»

2.1. Економічна характеристика ТОВ «Електробуд»

Товариство з обмеженою відповідальністю «Електробуд» (далі ТОВ «Електробуд») - самостійний господарський статутний суб'єкт, що має права юридичної особи і здійснює виробничу діяльність з метою одержання прибутку (доходу).

ТОВ «Електробуд» засноване в 2010 році відповідно до Господарського Кодексу та Закону України «Про господарські товариства».

В своїй діяльності товариство керується відповідними законодавчими актами України і Статутом, має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в установах банку, штамп і круглу печатку зі своїм найменуванням, фірмовий бланк та інші реквізити.

Засновником товариства виступає фізична особа.

ТОВ «Електробуд» належить до підприємств будівельної галузі. Основним його видом діяльності є надання послуг, у вигляді електромонтажних робіт, а саме:

- Електромонтажні роботи – монтаж в будівлях та в інших будівельних об'єктах: електропроводка та електроарматура; системи телекомунікацій, будинкових та супутникових антен, пожежної та проти зламної сигналізації; електричні колектори сонячної енергії; лічильники електроенергії.

- Інші монтажні роботи: монтаж, загальний ремонт і технічне обслуговування систем освітлення та сигналізації для вулиць, автомобільних доріг, залізниць, аеропортів, портів; монтаж електричних ізоляторів на лініях електропередач.

Окремі види діяльності здійснюються за умов наявності документу, що надає відповідний дозвіл (ліцензія, патенти, свідоцтва тощо) на здійснення цього виду діяльності відповідно до чинного законодавства України.

ТОВ «Електробуд» самостійно планує свою діяльність і перспективи розвитку, враховуючи попит на послуги, що надає, необхідність забезпечення власного розвитку, а також отримання прибутку. товариство самостійно встановлює розцінки на власні послуги відповідно до чинного законодавства, умов договорів і кон'юнктури ринку. має цивільні права і несе обов'язки, необхідні для здійснення видів діяльності, не заборонених законодавством.

Виконання такого широкого спектру робіт здійснюється силами високо професійного колективу, штат якого на 1 січня 2022 року склав 26 осіб. Управління діяльністю здійснює керівник.

Регулювання трудових відносин в товаристві, в тому числі питання прийняття на роботу та звільнення, регулювання питань пов'язаних з режимом праці та відпочинку базуються на угодах про умови праці. Умови контрактів не повинні погіршувати положення працівників товариства, у порівнянні з умовами, які передбачені діючим законодавством України. Питання оплати праці та соціального страхування теж регламентуються законодавством України.

У лінійно-функціональній управлінській ієрархії домінують вертикальні інформаційні потоки, тобто працівники нижчих рівнів узгоджують свої дії з вищим керівництвом. Рішення топ-менеджменту щодо виконання проектних завдань передаються лінійним керівникам, які зі свого боку, забезпечують передачу інформації підлеглим функціональним фахівцям. У такий спосіб зберігається принцип єдиноначальності. Перед лінійними керівниками постає важливе завдання – скоординувати дії функціональних ланок у векторі загальних інтересів товариства.

Споживачами послуг ТОВ «Електробуд» виступають фізичні та юридичні особи.

Основні фінансово-економічні показники діяльності ТОВ «Електробуд» представлені в табл.2.1.

Таблиця 2.1

**Основні фінансово-економічні показники діяльності
ТОВ «Електробуд» за 2020-2021 роки, тис.грн.**

Найменування показника	Період (роки)		Відхилення, %
	2020	2021	
Основні засоби	283,4	339,6	+19,8
Довгострокові фінансові інвестиції	-	767,8	+100
Запаси	418,4	467,8	+11,8
Сумарна дебіторська заборгованість	164	418,1	+154,9
Грошові кошти та їх еквіваленти	1924,5	7,4	-99,6
Нерозподілений прибуток	392,6	346,4	-11,8
Власний капітал	624,6	578,4	-7,4
Зареєстрований капітал	40	40	-
Поточні зобов'язання	2165,7	1422,3	-34,3
Загальні витрати	4416,2	1121,1	-74,6
Чистий прибуток (збиток)	142,8	-46,2	-67,7
Середньорічна кількість акцій (шт.)	7300	7300	-
Чисельність працівників	26	24	-2
Відпрацьовано за тиждень в розрахунку на 1 працюючого, люд.год.	35,4	38,3	+8,19
Середньомісячна заробітна плата в розрахунку на 1 працюючого, грн.	12300,00	13653,00	+11

Джерело: розраховано автором

Основні фінансово-економічні показники діяльності ТОВ «Електробуд» свідчать про зменшення чистого прибутку товариства у 2021 році на 67,7%, порівняно з 2020 роком. Причиною цього є зменшення кількості укладених договорів з юридичними особами на здійснення електромонтажних робіт. Відповідно, динаміка загальних витрат, в тому числі тих, що формують собівартість представлених послуг зменшилася порівняно з 2020 роком на 74,6%.

Підприємство забезпечене 26 штатними працівниками. Досліджений показник обсягу відпрацьованих людино-годин за тиждень з розрахунку на

одного працюючого дає змогу звернути увагу керівництва на наявність зростання робочого часу у 2021 році – 3 години щотижня та ріст середньомісячного рівня заробітної плати на 11%. Ріст рівня заробітної плати стався за рахунок росту мінімального розміру заробітної плати.

Окрім аналізу основних фінансових об'єктів, проведемо структурно-динамічний аналіз Звіту про фінансовий стан (табл.2.2; 2.3).

Таблиця 2.2

**Динамічний аналіз Звіту про фінансовий стан ТОВ «Електробуд» за
2020-2021 роки, тис.грн.**

№	Показники	роки		Відхилення	
		2020	2021	+, -	%
Актив					
1	Необоротні активи,разом:	283,4	1107,4	+824	+290,8
1.1	Основні засоби:	283,4	339,6	+56,2	+19,8
1.2	Інші необоротні активи	-	767,8	+767,8	+100
2	Оборотні активи, разом	2506,9	893,3	-1613,6	-64,4
2.1	Запаси:	418,4	467,8	+49,4	+11,8
2.2	Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	158,2	114,6	-43,6	-27,6
2.3	Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом:	3,8	-	-3,8	-100
2.4	Інша поточна дебіторська заборгованість	2	303,5	+301,5	+150,8
2.5	Грошові кошти та їх еквіваленти:	1924,5	7,4	-1917,1	-99,6
Пасив					
1	Власний капітал	624,6	578,4	-46,2	-7,4
1.1	Зареєстрований (пайовий) капітал	40	40	-	-
1.2	Додатковий капітал	192	192	-	-
1.3	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	392,6	346,4	-46,2	-11,8
2	Поточні зобов'язання	2165,7	1422,3	-743,4	-34,3
2.1	Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	2003,7	1376	-627,7	-31,3
2.2	Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	162	6,6	-155,4	-95,9
2.3	Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	-	6,6	+6,6	+100

Продовження табл.2.2

2.4	Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	-	33,1	+33,1	+100
Баланс		2790,3	2000,7	-789,6	-28,3

Джерело: розраховано автором

Результати економічного аналізу, представлені в табл.2.2 демонструють загальне зменшення активів на 789,6 тис.грн. або більш, ніж на 28%. Це відбулося за рахунок значного зменшення оборотних активів на 1613,6 тис.грн. або більш, ніж на 64%. Варто зазначити, що загальна вартість необоротних активів збільшилася на 290,8%.

Наступним кроком проведемо горизонтальний аналіз Звіту про фінансовий стан, який дозволить зробити висновок про його структуру, а також динаміку цієї структури (табл.2.3).

Таблиця 2.3

Структурний аналіз Звіту про фінансовий стан ТОВ «Електробуд» за 2020-2021 роки, тис.грн.

№	Показники	роки		Частка у % до суми на початок року	Частка у % до суми на кінець року
		2020	2021		
Актив					
1	Необоротні активи,разом: - у % до валюти балансу, в т.ч.	283,4	1107,4	10,2	55,4
1.1	Основні засоби: - у % до необоротних активів	283,4 100	339,6 100	10,2	17,0
1.2	Інші необоротні активи: - у % до необоротних активів	- -	768,8 69,4	-	38,4
2	Оборотні активи, разом - у % до валюти балансу, в т.ч.	2506,9	893,3	89,8	44,6
2.1	Запаси: - у % до оборотних активів	814,4 32,5	467,8 23,4	29,2	23,4
2.2	Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги: - у % до оборотних активів	158,2 6,3	114,6 12,8	5,7	5,7
2.3	Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом: - у % до оборотних активів	3,8 0,15	-	0,14	-

2.4	Інша поточна дебіторська заборгованість: - у % до оборотних активів	2 0,08	303,5 34,0	0,07	15,2
2.5	Грошові кошти та їх еквіваленти: - у % до оборотних активів	1924,5 76,8	7,4 0,36	69,0	0,37
Пасив					
1	Власний капітал, разом - у % до валюти балансу, в т.ч.	624,6	578,4	22,4	28,9
1.1	Зареєстрований (пайовий) капітал: - у % до власного капіталу	40 6,4	40 6,9	1,4	2
1.2	Додатковий капітал: - у % до власного капіталу	192 30,7	192 33,2	6,9	9,6
1.3	Нерозподілений прибуток: - у % до власного капіталу	392,6 62,9	346,4 59,9	14,07	17,3
3	Поточні зобов'язання, разом: у % до валюти балансу, в т.ч.	2165,7	1422,3	77,6	71,09
3.1	Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги: - у % до поточної заборгованості	2003,7 92,5	1376 96,7	71,8	68,8
3.2	Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом - у % до поточної заборгованості	162 7,5	6,6 0,46	5,8	0,33
3.3	Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування - у % до поточної заборгованості	-	6,6 0,46	-	0,33
3.4	Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці - у % до поточної заборгованості	-	33,1 2,3	-	1,7
Баланс		2790,3	2000,7	100	100

Джерело: розраховано автором

У структурі активів підприємства у 2020 році переважають оборотні активи, а у 2021 році – необоротні. Пов'язане це з тим, що у 2021 році було придбано велику кількість якісного та сучасного обладнання. В свою чергу, в структурі необоротних активів значну частку займають основні засоби, а в структурі необоротних приємно відзначити, що у 2020 році це були грошові кошти, а у 2021 році – запаси.

Пасиви підприємства сформовані переважно поточними зобов'язаннями, найбільша їх частка зафіксована в 2020 році.

З метою дослідження загального фінансового стану ТОВ «Електробуд» проведемо коефіцієнтний аналіз у наступному структурному підрозділі кваліфікаційної роботи.

2.2. Аналіз фінансового стану ТОВ «Електробуд»

Поняття «фінансовий стан» підприємства є досить складним та багатограним, у наукових джерелах можна знайти безліч визначень з погляду зовсім різних та суперечних позицій. Одні науковці трактують фінансовий стан як сукупність показників, інші – як рівень забезпеченості ресурсами, крім того, досить актуальною є дискусія щодо статичності чи динамічності даного поняття [45].

Як комплексне поняття, що виникає як результат взаємодії всіх системних елементів фінансової діяльності суб'єкта господарювання характеризує фінансовий стан підприємства. Він формується під впливом сукупності виробничо-господарських фактів та може бути ідентифікований системою показників, що характеризують ефективність розміщення і використання фінансових ресурсів та обсяги їх наявності [46, с.144].

Фінансовий стан – це стан будь-якого суб'єкта господарювання, що відображає його положення та місце на ринку, рівень конкурентоздатності, можливість стійкого та динамічного розвитку – таке визначення надає Фрідман А.М. [42, с.409].

Зазвичай, першочерговим етапом при проведенні аналізу фінансового стану є розрахунок показників ліквідності підприємства. Такі показники демонструють визначення спроможності господарюючого суб'єкта погашати свої зобов'язання з урахуванням різних строків їх сплати. при оцінці ліквідності розраховують три основні коефіцієнта: загальної, швидкої та абсолютної ліквідності (табл.2.4).

Аналіз та динаміка коефіцієнтів ліквідності ТОВ «Електробуд»

Найменування показника	Період (роки)		Відхилення	
	2020	2021	+; -	%
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,2	0,6	-0,6	-50
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,96	0,3	-0,66	-68,75
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,89	0,005	-0,89	-99

Джерело: розраховано автором

Аналізований період демонструє високі показники ліквідності за всіма коефіцієнтами у 2020 році, та на рівні нижніх граничних норм у 2021 році, що вказує на можливість підприємства безперешкодно погасити свої зобов'язання. Надмірна ліквідність у 2020 році свідчить про наявність значних вільних коштів поза обігом і втрату можливих прибутків та резервів для розвитку, як вже було сказано, у 2021 році значення показників зменшилося.

Наступною групою показників, що демонструють фінансовий стан ТОВ «Електробуд» є показники фінансової стійкості (табл.2.5).

Аналіз та динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «Електробуд»

Найменування показника	Період (роки)		Відхилення	
	2020	2021	+; -	%
Коефіцієнт автономії (незалежності)	0,77	0,87	+0,1	+13,0
Коефіцієнт фінансового ризику	0,29	0,15	-0,14	-48,28
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,14	0,12	-0,02	-14,29
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,87	0,87	-	-

Джерело: розраховано автором

Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості демонструє стабільне положення. ТОВ «Електробуд» має високі показники автономії 0,77 у 2020

році та 0,87 у 2021 році, низький рівень фінансового ризику та залежності від зовнішніх джерел фінансування, крім того відсутність залучених кредитів підтримує високий рівень стабільності підприємства. Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел знаходяться поза рекомендованих нормативів, високі його значення підтверджують автономію підприємства від зовнішніх джерел.

Наступна група показників характеризує ділову активність підприємства та демонструє рівень ефективності його діяльності (рис.2.6).

Таблиця 2.6

Аналіз та динаміка показників ділової активності

ТОВ «Електробуд»

Найменування показника	Період (роки)		Відхилення	
	2020	2021	+; -	%
Коефіцієнт оборотності активів	0,01	0,1	+0,09	+900
Коефіцієнт оборотності основних засобів	0,01	0,04	+0,03	+300
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	30,5	27,4	-3,1	-10,2
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	24,3	20,8	-3,5	-14,4

Джерело: розраховано автором

Розраховані значення коефіцієнтів ділової активності в загальному тренді відповідають своїм нормативам, незважаючи на різкий перепад коефіцієнтів оборотності активів та основних засобів у 2021 році порівняно з 2020 роком. Щодо коефіцієнтів оборотності дебіторської і кредиторської заборгованостей, то і у 2020 році і у 2021 році підприємство мало змогу виплачувати свою кредиторську заборгованість швидше ніж повертати дебіторську, про що свідчать терміни їх обороту.

Завершальним етапом, зазвичай, є визначення показників рентабельності (прибутковості) підприємства. Ці показники є основними показниками ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства, відносними

характеристиками фінансових результатів, що демонструють здатність підприємства генерувати необхідний прибуток в процесі своєї господарської діяльності і загальну ефективність використання активів і вкладеного капіталу (рис.2.7).

Таблиця 2.7

**Аналіз та динаміка показників рентабельності
ТОВ «Електробуд»**

Найменування показника	Період (роки)		Відхилення	
	2020	2021	+; -	%
Рентабельність послуг	1,26	1,09	-0,17	-13,5
Валова рентабельність реалізації	1,1	0,8	-0,3	-27,27

Джерело: розраховано автором

Показники рентабельності підприємства мають достатньо низькі значення. Від’ємне значення у 2021 році свідчить про збитковість підприємства в цей період.

Підводячи підсумки проведеного аналізу фінансового стану ТОВ «Електробуд» можна говорити що забезпечення стабільності фінансово-господарського стану підприємства є базовою точкою для подальшого його розвитку та процвітання. А фінансовий стан ТОВ «Електробуд» знаходиться у відносно задовільному стані. Про це свідчать низькі значення показників рентабельності.

Висновок за розділом 2.

1. Для дослідження в кваліфікаційній роботі було обрано ТОВ «Електробуд», яке належить до підприємств будівельної галузі. Основним його видом діяльності є надання послуг, у вигляді електромонтажних робіт.

2. Проведений аналіз фінансової звітності та фінансового стану показав, що основними проблемами ТОВ «Електробуд» є застаріла матеріально-технічна

база та низький рівень виручки. Перша проблема є закономірною для багатьох вітчизняних підприємств та товариств та й потребує вирішення не лише на рівні підприємства, а і на рівні держави. Низький рівень виручки, особливо в 2021 році призвів до низьких показників рентабельності. Причиною стали наслідки світової пандемії Covid-19. Можна говорити що забезпечення стабільності фінансово-господарського стану підприємства є базовою точкою для подальшого його розвитку та процвітання. А фінансовий стан ТОВ «Електробуд» знаходиться у відносно задовільному стані. Про це свідчать низькі значення показників рентабельності.

РОЗДІЛ 3. АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБЛІКОВО-КОНТРОЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ТОВ «ЕЛЕКТРОБУД» ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ

3.1. Автоматизація обліково-контрольного процесу у ТОВ «Електробуд»

Товариство з обмеженою відповідальністю «Електробуд» організовує бухгалтерський облік, внутрішньогосподарський контроль, складає та подає фінансову та статистичну звітність в порядку, встановленому чинним законодавством. Облік ведуть відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [37] та національних положень стандартів бухгалтерського обліку. Фінансова звітність складається відповідно норм, викладеним в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність» [34], податкова звітність, відповідно Податкового Кодексу [35].

На момент виконання кваліфікаційної роботи облікові роботи виконувалися в відокремленому структурному підрозділі товариства – бухгалтерії, двома штатними працівниками: головним бухгалтером та бухгалтером. Щодо внутрішньогосподарського контролю, то окремого підрозділу на підприємстві не існує. Функції внутрішніх контролерів, без спеціально-підтверджених на те документів, виконують власник (керівник) в одній особі та головний бухгалтер.

В практичній діяльності ТОВ «Електробуд» система бухгалтерського обліку функціонує в тісному взаємозв'язку з системою внутрішньогосподарського контролю, у зв'язку з чим відбуваються взаємні проникнення суб'єктів їх регулювання, що спричиняє необхідність врахування теоретичних положень внутрішньогосподарського контролю з метою пошуку оптимальної моделі організації бухгалтерського обліку.

ТОВ «Електробуд» є суб'єктом малого підприємництва, платником податку на додану вартість та перебуває на загальній системі оподаткування.

Одразу зазначимо під час дослідження внутрішніх облікових регламентів на підприємстві, а саме, Наказу про облікову політику, Графіку документообігу та Робочого Плану рахунків не виявлено.

Прямої вимоги щодо затвердження на підприємстві Наказу про облікову політику в законодавстві немає. Однак вважаємо його важливими розпорядчими документами, а відсутність може призводити до негативних наслідків та нераціональності організації бухгалтерського обліку, відповідно і внутрішньогосподарського контролю. Адже кожний господарюючий суб'єкт має свої особливості та власну специфіку діяльності, які слід враховувати під час ведення обліку та складання звітності, а сукупність обраних підприємством принципів, методів і процедур має сформуувати його облікову політику.

Що ж стосується графіку документообігу, то його наявність є запорукою злагодженої та якісної роботи бухгалтерської служби. Відсутність же такого графіку негативним чином позначається на дотриманні облікової політики господарюючого суб'єкта. Необхідність наявності графіка документообігу очевидна, оскільки його розробка та запровадження системи покарань (стягнень) за його недотримання є дієвими засобами запобігання несвоєчасному переданню документів до бухгалтерії, їх обробці, і, як наслідок, відображенню інформації щодо здійснення господарських операцій в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

Робочий План рахунків є одним із елементів облікової політики суб'єкта господарювання у має затверджуватися керівником як Додаток до Наказу про облікову політику. Робочий План рахунків служить основою системи бухгалтерського обліку, інструментом, з допомогою якого первинна інформація систематизується на рахунках синтетичного та аналітичного обліку та використовується для складання бухгалтерської звітності.

Процес бухгалтерського обліку, а відповідно і внутрішньогосподарського контролю, на досліджуваному підприємстві частково автоматизований. Якщо

говорити про кадрову документацію, бухгалтерські довідки та виписки, то вони створюються з використанням текстового процесору Microsoft Word. Зведені документи такі як облікову журнали та книги, створюються в табличному процесорі Microsoft Excel. Виконує таку роботу рядовий бухгалтер.

Вважаємо такий спосіб ведення обліку незручним та ідентичним до ручного. Недоліками є ручна обробка даних, внесення вручну цифрових даних в таблиці та текстові документи, а також неможливість автоматичного формування залишків за рахунками, а відповідно і зведених оборотно-сальдових відомостей.

Розглянемо детально інформаційні системи та технології, що застосовує ТОВ «Електробуд» для складання та передачі звітності.

В роботі з органами податкової адміністрації та державної фіскальної служби, органами статистики та соціального страхування, для передачі звітності, у ТОВ «Електробуд» застосовують систему електронного документообігу «М.Е.Дос». Дана програма автоматично заповнює реквізити контролюючого органу, контролює правильність складання бланку звітності та проводить автоматичний підрахунок. Під час роботи в модулі «Звітність», можна відстежити статус документа на будь-якому етапі його обробки.

Програмний комплекс «М.Е.Дос» побудовано за модульним принципом, кожний з яких має відповідну функціональність. До основних модулів програми відносяться такі, як звітність, облік ПДВ, облік акцизного податку, облік ТНН, первинні документи, аналіз діяльності, заробітна плата, довідки державних органів, довідники та адміністрування [13, с.42].

Створенням звітності у програмі «М.Е.Дос» займається головний бухгалтер. Для того, щоб створити у програмі «М.Е.Дос» звіт, головний бухгалтер ТОВ «Електробуд» виконує наступну послідовність дій: «Головне меню» → «Звітність» → «Реєстр звітів» (наступним кроком слід два рази клікнути мишею на реєстрі звітів та обрати період, за який будете подавати звіт (місяць/квартал/рік). Налаштування для створення звіту в програмі «М.Е.Дос» головним бухгалтером ТОВ «Електробуд» наведено на рис. 3.1.

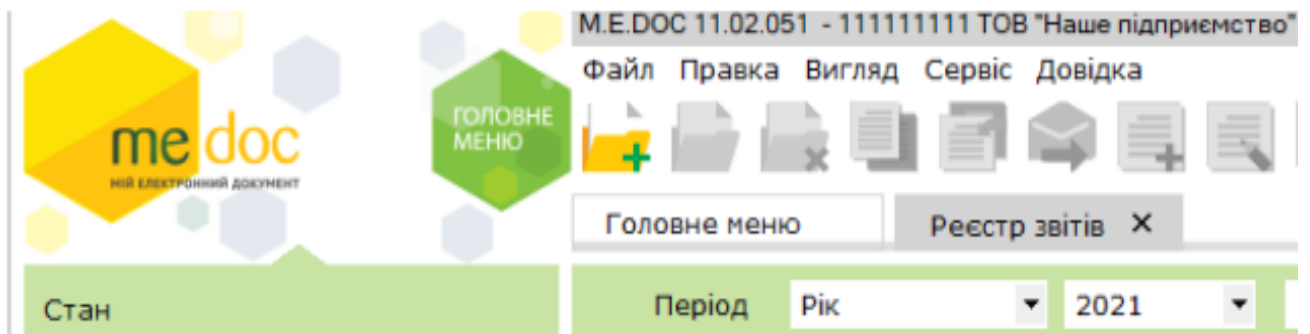

Рис. 3.1. Налаштування та створення звіту в програмі «М.Е.Дос»

Джерело: [19, с.223]

Наступним кроком у меню «Файл» обирається посилання «Створити звіт» після чого відкривається перелік бланків звітності, які головний бухгалтер використовує для створення різноманітних звітів. З метою полегшення пошуку, бланки згруповані в розділи за контролюючими органами, до яких їх подають. Для обрання бланку, який необхідний головному бухгалтеру, переходять до нього у лівій частині вікна та подвійним кліком миші можна його розкрити. Наступним кроком обирається підрозділ, у правій частині вікна слід відшукати необхідну форму звіту та натиснути на клавішу «Створити».

Дана програма має можливість перевіряти коректність складених звітів, проведені числові розрахунки, що надає можливість мінімізувати ризики подачі невірно складених документів. У разі, якщо в звіті виявлять помилку, програма проінформує про це. Після успішної перевірки звіту з'являється можливість його підписання. У графі «Підпис», шляхом посилання, вказано шлях до секретних ключів на комп'ютері. Користувач вводить пароль та натискає «Ок». документ автоматично підписується. В програмі «М.Е.Дос» є можливість підпису одночасно декількох створених звітів. Для цього в реєстрі звітів головний бухгалтер виділяє всі готові до передачі звіти та натискає на панелі інструментів кнопку «Відправити». Підтвердженням того, що звіт прийнятий контролюючими органами є надходження Квитанції 1 та Квитанції 2. Після отримання позитивної Квитанції 2 процес роботи зі звітом вважається завершеним.

Також в своїй роботі для зв'язку та обміну інформацією з обслуговуючим банком, Монобанк, у ТОВ «Електробуд» застосовують спеціалізовану комп'ютерну програму «Клієнт-банк». Основною функцією цієї програми є надання можливості підприємству проводити платежі зі свого поточного рахунку в банку, не відвідуючи банк, тобто з офісу підприємства.

Варто зазначити, що впровадження системи «Клієнт-банк» в Україні, стало однією з перших вдалих спроб українських банків з поліпшення обслуговування клієнтів та удосконалення власної роботи за допомогою автоматизованих систем. Спеціалісти стверджують, що таку систему банки України почали використовувати на початку 90-х років. Беручи до уваги складні економічні умови того часу, а саме практично відсутність розвинутого ринку комп'ютерної техніки, система «Клієнт-банк» стала своєрідним «проривом» у банківській справі. До речі, відсутність нормативно-правової бази для використання електронного цифрового підпису не стало тоді перешкодою на шляху широкого розповсюдження цієї послуги в нашій країні [21]. Функціональні можливості даної програми представлені на рис.3.2.

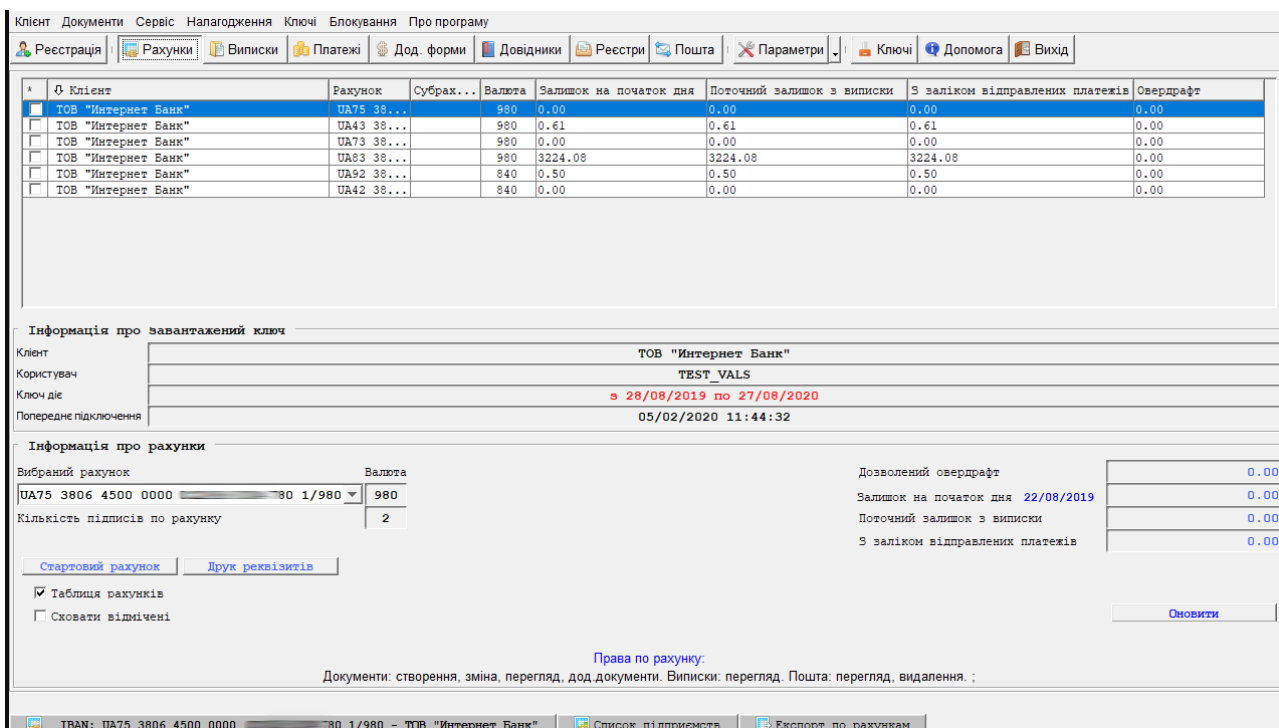

Рис. 3.2. Функціональні можливості програми «Клієнт-банк»

За допомогою опцій «Вхідні прибуткові», «Вхідні видаткові», «Вихідні видаткові» є можливість переглядати рух коштів на рахунках за будь-який період, вводити платіжні документи, змінювати статус введених документів, переглядати залишки на рахунках, друкувати реєстри документів у будь-якому розрізі, друкувати виписки руху коштів за будь-який період.

Для того, щоб здійснити зі свого рахунку черговий поточний платіж, головний бухгалтер ТОВ «Електробуд» входить до пункту меню «Документи/Додати». В такому разі на екрані комп'ютера з'являється документ, який за своїм виглядом мало чим відрізняється від стандартного платіжного доручення. Окремі поля платіжного електронного документа автоматично заповнюються з базових шаблонів періодичних платежів. Це значно скорочує час на підготовку платіжного електронного документа.

Із розмови з головним бухгалтером ТОВ «Електробуд», було виокремлено переваги та недоліки даної програми саме для досліджуваного підприємства (табл.3.1). Зазначимо, що переваг при користування даною системою більше, ніж недоліків.

Таблиця 3.1

Переваги та недоліки системи «Клієнт-банк» для ТОВ «Електробуд»

Переваги	Недоліки
Дозволяє працювати зі своїми рахунками не виходячи з офісу	Потребує додаткового обладнання та кваліфікації користувачів комп'ютера
Забезпечує більш повний захист інформації про рахунки, порівняно з факсом та телефоном	Часто потребує деякого часу для перекваліфікації співробітників для роботи з електронними документами
Дозволяє отримувати різноманітну довідкову інформацію з банку в єдиному зв'язаному вигляді	Користування програмою платне
Дозволяє самостійно обирати банк, не звертаючи уваги на його територіальне розміщення	

Джерело: [21]

Отже, підсумовуючи вищевикладене, можемо говорити про недосконалість автоматизації обліково-контрольного процесу у

ТОВ «Електробуд». Практично, бухгалтерський облік на підприємстві ведеться вручну, а саме: ручним внесенням цифрових даних в Microsoft Word та часткові автоматичні розрахунки в Excel.

Серед ліцензійних програм, що застосовують в обліково-контрольному процесі ТОВ «Електробуд», програмні комплекси «М.Е.Дос» та «Клієнт-банк». Однією з рекомендацій для дослідженого товариства вважаємо повну автоматизацію, перш за все, облікового процесу, що є наразі вкрай необхідним. Власні пропозиції щодо цього питання представимо в наступному підрозділі кваліфікаційної роботи.

3.2. Шляхи удосконалення автоматизації обліково-аналітичного процесу у ТОВ «Електробуд»

Дослідження, проведені в попередньому підрозділі кваліфікаційної роботи вказують на низькій рівень автоматизації обліково-контрольного процесу у ТОВ «Електробуд», зокрема комплексної автоматизації бухгалтерського обліку. Терміновість комплексної автоматизації обумовлено стрімким та активним проникненням цифрових інформаційних технологій в усі сфери функціонування та життєдіяльності сучасного суспільства. Уряди всіх країн світу та бізнес-структури усвідомлюють життєву необхідність прискорення процесів цифрової трансформації і цифровізації економіки в цілях набуття конкурентоспроможних позицій в мінливому цифровому просторі нової світової економіки, що, безумовно, вимагає необхідного аналітичного і науково-методичного опрацювання здійснення відповідних змін. Відкриття ІТ-платформи, існування хмарних технологій, впровадження єдиного міжнародного формату надання фінансової звітності в електронному форматі XBRL та багато інших нововведень в сфері електронно-інформаційних технологій, значно підвищує вимоги до оперативності обліково-контрольних і

аналітичних процесів. Одночасно, в сучасних умовах, керівництво постійно вирішує складні адаптаційні завдання щодо переформатування систем наявного методичного забезпечення обліково-контрольних і аналітичних процесів і складання зовнішньої і внутрішньої звітності [7].

З метою удосконалення ситуації, що склалася на досліджуваному підприємстві, пропонуємо повну автоматизацію облікового процесу. Впровадження в бухгалтерську службу ТОВ «Електробуд» сучасного програмного забезпечення надасть змогу повністю автоматизувати обліковий процес, який починається від моменту введення даних з первинних документів, включаючи автоматизоване формування проводок, заповнення відповідних реєстрів обліку та формування звітних форм документів [4, с.32].

Таким чином, рядовий бухгалтер ТОВ «Електробуд», зможеть вводити цифрові дані в спеціалізовану бухгалтерську програму з первинних документів і автоматично отримає результати, що суттєво полегшить та прискорить обліковий процес.

Впровадження на досліджуваному підприємстві комплексної автоматизації дозволить всю облікову роботу виконувати одній особі, тобто виникне необхідність скорочення однієї штатної одиниці. З одного боку, це ніби то і негативний фактор, а з іншого – економія фонду заробітної плати, який можна використати на сучасні бухгалтерські програми та їх обслуговування.

Вже не для кого не є новиною, що версія конфігурації «Бухгалтерія для України» лінійки 1С:Підприємство, не будуть підтримуватися, через збройну агресію російської федерації. Уже першого дня повномасштабного вторгнення росії в Україну, 24 лютого, в українських користувачів «1С» «злетіла» ліцензія. А це означає, що підприємства та організації, що її застосовують не будуть мати можливостей оновлення її версії згідно чинного законодавства України, а відповідно, і коректної роботи у програмі, співпраці з державними податковими органами, убезпечення себе від штрафних санкцій по причині неактуальності даних.

Як варіант, пропонуємо для впровадження ТОВ «Електробуд» програму «Дебет Плюс» - для ведення бухгалтерського обліку. Спочатку можна спробувати безкоштовний варіант цієї програми, завантаживши її з офіційного сайту. В такому випадку, і штат не доведеться скорочувати і облік автоматизується. Це визнаний стандарт серед рішень для автоматизації роботи в організаціях, що займаються різними видами діяльності на різних системах оподаткування. Це програма, яка є готовим інструментом для вирішення всіх облікових завдань, що стоять перед бухгалтерською службою підприємства будівельної галузі (яким є досліджуване нами товариство). Система управління підприємством «ДЕБЕТ Плюс» має модульну структуру, що дає можливість замовнику підібрати оптимальний комплект поставки, з функціональністю, що відповідає потребам підприємства. Уся інформація в системі зберігається у вигляді первинних документів, проведення, довідників і початкових залишків [39]. Це прикладне рішення також можна використовувати не лише для ведення бухгалтерського та податкового обліку, а й для автоматизації інших служб, наприклад, складу (рис.3.3).

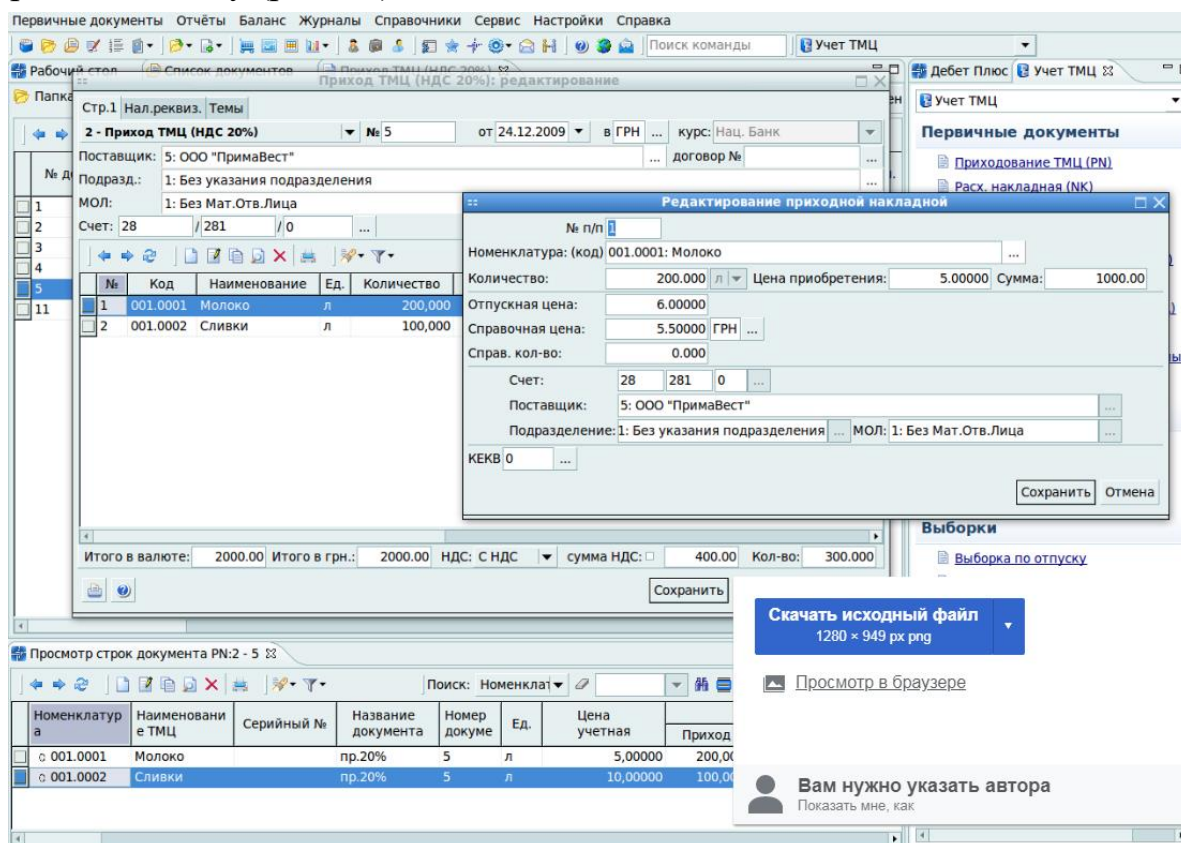

Рис.3.3. Функціональні можливості програми «Дебет плюс»

До головних переваг «Дебет Плюс» варто віднести:

- кросплатформеність – можливість працювати на комп'ютерах із різними операційними ситемами;
- масштабування – роботу можна розпочати з одного робочого місця і розширюватися до необхідної кількості;
- модульність – поетапне впровадження різних ділянок обліку, можливість придбати тільки потрібний функціонал;
- гнучкість – налаштування під потреби й особливості облікової політики окремого підприємства [39].

Впровадження цієї програми конкретно в обліковий процес ТОВ «Електробуд» дозволить:

- організувати бухгалтерський облік товарно-маткріальних цінностей у кількісному й сумовому вимірах;
- обліковувати будівельні матеріали та матеріали спеціального призначення;
- обліковувати автоматично основні засоби та малоцінні необоротні матеріальні активи;
- вести облік автотранспортного парку;
- комплексно автоматизувати нарахування заробітної плати – від її нарахування до виплат, враховуючи проведення основних утримань та нарахувань;
- експортувати документи до вже встановлених на підприємстві програм «М.Е.Дос» та «Клієнт-банк».

Таким чином, підприємство отримає всі розділи бухгалтерського, оперативного й фінансового обліку в єдиному комплексі, який успішно пройшов експертизу у сфері технічного захисту інформації, розроблений з використанням найсучасніших технологій, підтримується командою висококваліфікованих спеціалістів, а також успішно впроваджений на підприємствах України різних галузей.

Використання безкоштовної версії також допоможе заощадити значні кошти на придбання ліцензій на програмне забезпечення та убезпечить ТОВ «Електробуд» від штрафних санкцій за використання неліцензійного та підсанкційного програмного забезпечення.

Щодо внутрішньогосподарського контролю, то впровадження сучасних інформаційних технологій в облікову систему підприємства забезпечить оперативність програмного забезпечення, яке дозволить проконтролювати в будь-який момент часу стан розрахунків, активів та зобов'язань.

Висновки за розділом 3.

1. В практичній діяльності ТОВ «Електробуд» система бухгалтерського обліку функціонує в тісному взаємозв'язку з системою внутрішньогосподарського контролю, у зв'язку з чим відбуваються взаємні проникнення суб'єктів їх регулювання, що спричиняє необхідність врахування теоретичних положень внутрішньогосподарського контролю з метою пошуку оптимальної моделі організації бухгалтерського обліку.

2. Дослідження внутрішніх облікових регламентів на підприємстві, а саме, Наказу про облікову політику, Графіку документообігу та Робочого Плану рахунків не виявлено.

Прямої вимоги щодо затвердження на підприємстві Наказу про облікову політику в законодавстві немає. Однак вважаємо його важливими розпорядчими документами, а відсутність може призводити до негативних наслідків та нераціональності організації бухгалтерського обліку, відповідно і внутрішньогосподарського контролю. Адже кожний господарюючий суб'єкт має свої особливості та власну специфіку діяльності, які слід враховувати під час ведення обліку та складання звітності, а сукупність обраних підприємством принципів, методів і процедур має сформувати його облікову політику.

Що ж стосується графіку документообігу, то його наявність є запорукою злагодженої та якісної роботи бухгалтерської служби. Відсутність же такого

графіку негативним чином позначається на дотриманні облікової політики господарюючого суб'єкта. Необхідність наявності графіка документообігу очевидна, оскільки його розробка та запровадження системи покарань (стягнень) за його недотримання є дієвими засобами запобігання несвоєчасному переданню документів до бухгалтерії, їх обробці, і, як наслідок, відображенню інформації щодо здійснення господарських операцій в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

Робочий План рахунків є одним із елементів облікової політики суб'єкта господарювання у має затверджуватися керівником як Додаток до Наказу про облікову політику. Робочий План рахунків служить основою системи бухгалтерського обліку, інструментом, з допомогою якого первинна інформація систематизується на рахунках синтетичного та аналітичного обліку та використовується для складання бухгалтерської звітності.

3. Дослідження доводять недосконалість автоматизації обліково-контрольного процесу ТОВ «Електробуд». Якщо говорити про кадрову документацію, бухгалтерські довідки та виписки, то вони створюються з використанням текстового процесору Microsoft Word. Зведені документи такі як облікову журнали та книги, створюються в табличному процесорі Microsoft Excel.

Вважаємо такий спосіб ведення обліку незручним та ідентичним до ручного. Недоліками є ручна обробка даних, внесення вручну цифрових даних в таблиці та текстові документи, а також неможливість автоматичного формування залишків за рахунками, а відповідно і зведених оборотно-сальдових відомостей.

Серед ліцензійних програм, що застосовують в обліково-контрольному процесі ТОВ «Електробуд», програмні комплекси «М.Е.Дос» та «Клієнт-банк». Однією з рекомендацій для дослідженого товариства вважаємо повну автоматизацію, перш за все, облікового процесу, що є наразі вкрай необхідним.

4. З метою удосконалення ситуації, що склалася на досліджуваному підприємстві, в роботі запропоновано повну автоматизацію облікового процесу.

Впровадження в бухгалтерську службу ТОВ «Електробуд» сучасного програмного забезпечення надасть змогу повністю автоматизувати обліковий процес, який починається від моменту введення даних з первинних документів, включаючи автоматизоване формування проводок, заповнення відповідних реєстрів обліку та формування звітних форм документів.

5. Вже не для кого не є новиною, що версія конфігурації «Бухгалтерія для України» лінійки 1С:Підприємство, не будуть підтримуватися, через збройну агресію російської федерації. Уже першого дня повномасштабного вторгнення росії в Україну, 24 лютого, в українських користувачів «1С» «злетіла» ліцензія. А це означає, що підприємства та організації, що її застосовують не будуть мати можливостей оновлення її версії згідно чинного законодавства України, а відповідно, і коректної роботи у програмі, співпраці з державними податковими органами, убезпечення себе від штрафних санкцій по причині неактуальності даних.

6. В роботі запропоновано для впровадження ТОВ «Електробуд» програму «Дебет Плюс» - для ведення бухгалтерського обліку, безкоштовний її варіант. В такому випадку, і штат не доведеться скорочувати і облік автоматизується. підприємство отримає всі розділи бухгалтерського, оперативного й фінансового обліку в єдиному комплексі, який успішно пройшов експертизу у сфері технічного захисту інформації, розроблений з використанням найсучасніших технологій, підтримується командою висококваліфікованих спеціалістів, а також успішно впроваджений на підприємствах України різних галузей.

7. Щодо внутрішньогосподарського контролю, то впровадження сучасних інформаційних технологій в облікову систему підприємства забезпечить оперативність програмного забезпечення, яке дозволить проконтролювати в будь-який момент часу стан розрахунків, активів та зобов'язань.

ВИСНОВКИ

Проведені в кваліфікаційній роботі дослідження дозволили сформулювати ряд висновків, а саме:

1. Аналіз сутності поняття «діджиталізація» є абсолютно новим та не визначеним на рівні національного законодавства. Спостерігаємо ототожнення понять діджиталізація, автоматизація та цифрові трансформації. Така проблема спричинена тим, що всі ці слова мають англійське походження та новизну для українських реалій.

В свою чергу, аналіз окреслених концептуальних підходів розгляду сутності категорії «діджиталізація» дає змогу константувати наявність різних підходів до її розуміння. Вважаємо, що поміж наведених підходів, доцільно використовувати саме інформаційний підхід, оскільки саме інформація та інформаційні технології відіграють ключову роль у розвитку процесів цифровізації.

2. Під час пандемії Covid-19 спостерігаємо високі показники впровадження нових digital-технологій у діяльність вітчизняних підприємств та організацій. Результатами є електронна трансформація публічної політики, проте є певні проблеми, які заважають зробити це швидше. Європейські держави, безпосередньо їх більшість, що мають високі досягнення в представленій сфері, є меншими за територією і кількістю населення, ніж Україна. Відповідно, Україні потрібно більше часу для того, щоб впровадити цифрові технології у всі сфери життя.

3. Зіткнення з всесвітньою пандемією COVID-19 та російською воєнною агресією розподілили цифрову трансформацію на «до» та «після». У ситуаціях, що швидко розвиваються, практично неможливо збалансувати інтереси власників господарюючих суб'єктів та одночасно захистити співробітників до того ж надати відмінний сервіс чи високоякісну продукцію споживачам. Протягом останніх двох років підприємцям також доводиться переходити на

дистанційну роботу, що практично знищило деякі галузі та трансформувало стратегічні навички інших, а останні три місяці і взагалі припиняти свою діяльність. Вочевидь, навіть після ліквідації наслідків COVID-19 та воєнних дій на території України, навряд чи все повернеться до минулого стану. Адже науково-технологічний прогрес не стоїть на місці. Натомість ми спостерігаємо вимушене прискорення раніше повільних тенденцій, які, ймовірно, сформують довгий шлях в майбутнє.

4. Використання інформаційних технологій в бухгалтерському обліку набувають глобального характеру, захист облікової інформації стає невід'ємною складовою системи економічної безпеки підприємства, а впровадження надійних засобів захисту облікової інформації – неодмінною умовою переходу на модель стійкого розвитку цього суб'єкта.

Незважаючи на переваги, якими характеризується цифровізація, її впровадження все ще має фрагментний характер. Це підтвердили результати проведеного нами опитування. Респондентами виступили бухгалтери господарюючих суб'єктів, що провадять свою діяльність в межах Первомайської територіальної громади, Миколаївської області.

5. В свою чергу, проведення внутрішньогосподарського контролю в умовах використання новітніх інформаційних технологій надає можливість контролерам одержати оперативну та своєчасну інформацію про господарську діяльність підприємств з метою ефективного їх управління і завдяки зазначеному у підприємства з'являються додаткові можливості.

6. Для дослідження в кваліфікаційній роботі було обрано ТОВ «Електробуд», яке належить до підприємств будівельної галузі. Основним його видом діяльності є надання послуг, у вигляді електромонтажних робіт.

7. Проведений аналіз фінансової звітності та фінансового стану показав, що основними проблемами ТОВ «Електробуд» є застаріла матеріально-технічна база та низький рівень виручки. Перша проблема є закономірною для багатьох вітчизняних підприємств та товариств та й потребує вирішення не лише на рівні підприємства, а і на рівні держави. Низький рівень виручки, особливо в 2021

році призвів до низьких показників рентабельності. Причиною стали наслідки світової пандемії Covid-19. Можна говорити що забезпечення стабільності фінансово-господарського стану підприємства є базовою точкою для подальшого його розвитку та процвітання. А фінансовий стан ТОВ «Електробуд» знаходиться у відносно задовільному стані. Про це свідчать низькі значення показників рентабельності.

8. В практичній діяльності ТОВ «Електробуд» система бухгалтерського обліку функціонує в тісному взаємозв'язку з системою внутрішньогосподарського контролю, у зв'язку з чим відбуваються взаємні проникнення суб'єктів їх регулювання, що спричиняє необхідність врахування теоретичних положень внутрішньогосподарського контролю з метою пошуку оптимальної моделі організації бухгалтерського обліку.

9. Дослідження внутрішніх облікових регламентів на підприємстві, а саме, Наказу про облікову політику, Графіку документообігу та Робочого Плану рахунків не виявлено.

Прямої вимоги щодо затвердження на підприємстві Наказу про облікову політику в законодавстві немає. Однак вважаємо його важливими розпорядчими документами, а відсутність може призводити до негативних наслідків та нераціональності організації бухгалтерського обліку, відповідно і внутрішньогосподарського контролю. Адже кожний господарюючий суб'єкт має свої особливості та власну специфіку діяльності, які слід враховувати під час ведення обліку та складання звітності, а сукупність обраних підприємством принципів, методів і процедур має сформував його облікову політику.

Що ж стосується графіку документообігу, то його наявність є запорукою злагодженої та якісної роботи бухгалтерської служби. Відсутність же такого графіку негативним чином позначається на дотриманні облікової політики господарюючого суб'єкта. Необхідність наявності графіка документообігу очевидна, оскільки його розробка та запровадження системи покарань (стягнень) за його недотримання є дієвими засобами запобігання несвоєчасному переданню документів до бухгалтерії, їх обробці, і, як наслідок, відображенню

інформації щодо здійснення господарських операцій в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

Робочий План рахунків є одним із елементів облікової політики суб'єкта господарювання у має затверджуватися керівником як Додаток до Наказу про облікову політику. Робочий План рахунків служить основою системи бухгалтерського обліку, інструментом, з допомогою якого первинна інформація систематизується на рахунках синтетичного та аналітичного обліку та використовується для складання бухгалтерської звітності.

10. Дослідження доводять недосконалість автоматизації обліково-контрольного процесу ТОВ «Електробуд». Якщо говорити про кадрову документацію, бухгалтерські довідки та виписки, то вони створюються з використанням текстового процесору Microsoft Word. Зведені документи такі як облікову журнали та книги, створюються в табличному процесорі Microsoft Excel.

Вважаємо такий спосіб ведення обліку незручним та ідентичним до ручного. Недоліками є ручна обробка даних, внесення вручну цифрових даних в таблиці та текстові документи, а також не можливість автоматичного формування залишків за рахунками, а відповідно і зведених оборотно-сальдових відомостей.

Серед ліцензійних програм, що застосовують в обліково-контрольному процесі ТОВ «Електробуд», програмні комплекси «М.Е.Дос» та «Клієнт-банк». Однією з рекомендацій для дослідженого товариства вважаємо повну автоматизацію, перш за все, облікового процесу, що є наразі вкрай необхідним.

11. З метою удосконалення ситуації, що склалася на досліджуваному підприємстві, в роботі запропоновано повну автоматизацію облікового процесу. Впровадження в бухгалтерську службу ТОВ «Електробуд» сучасного програмного забезпечення надасть змогу повністю автоматизувати обліковий процес, який починається від моменту введення даних з первинних документів, включаючи автоматизоване формування проводок, заповнення відповідних реєстрів обліку та формування звітних форм документів.

12. Вже не для кого не є новиною, що версія конфігурації «Бухгалтерія для України» лінійки 1С:Підприємство, не будуть підтримуватися, через збройну агресію російської федерації. Уже першого дня повномасштабного вторгнення росії в Україну, 24 лютого, в українських користувачів «1С» «злетіла» ліцензія. А це означає, що підприємства та організації, що її застосовують не будуть мати можливостей оновлення її версії згідно чинного законодавства України, а відповідно, і коректної роботи у програмі, співпраці з державними податковими органами, убезпечення себе від штрафних санкцій по причині неактуальності даних.

13. В роботі запропоновано для впровадження ТОВ «Електробуд» програму «Дебет Плюс» - для ведення бухгалтерського обліку, безкоштовний її варіант. В такому випадку, і штат не доведеться скорочувати і облік автоматизується. підприємство отримає всі розділи бухгалтерського, оперативного й фінансового обліку в єдиному комплексі, який успішно пройшов експертизу у сфері технічного захисту інформації, розроблений з використанням найсучасніших технологій, підтримується командою висококваліфікованих спеціалістів, а також успішно впроваджений на підприємствах України різних галузей.

14. Щодо внутрішньогосподарського контролю, то впровадження сучасних інформаційних технологій в облікову систему підприємства забезпечить оперативність програмного забезпечення, яке дозволить проконтролювати в будь-який момент часу стан розрахунків, активів та зобов'язань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. De Clerck J.-P. Digitization, digitalization and digital transformation: the differences URL: <https://www.iscoop.eu/digitization-digitalization-digitaltransformation-disruption>. (дата звернення: 04.04.2022 року).
2. Hrybinenko, O. M. Digitalization of the economy in a new paradigm of digital transformation. *International Relations, Part "Economic sciences"*. 2018. №.16, pp. 35–37.
3. Астахова Е., Кочетова М. Облачная бухгалтерия – бухгалтерия будущего. *Методика и технологии*. 2015. №6. С. 95-101.
4. Белінська С. М., Белінська Т. А. Особливості автоматизації облікового процесу. *Агросвіт*. 2018. № 14. С. 31–36.
5. Бутинець Т. А., Євдокимов В.В. Особливості організації внутрішньогосподарського контролю в умовах використання комп'ютерних технологій. *Вісник ЖДТУ*. 2008. Випуск 4 (46). С. 6-21.
6. Вітер С.А., Світлишин І.І. Захист інформації та попередження шахрайства у сфері облікового забезпечення. *Економіка і суспільство*. 2017. Випуск 11. С. 497-502.
7. Гавриленко, Н., Козицька, Н. аналітичне забезпечення цифрових трансформацій. *Економіка та суспільство*. 2022. №38. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-38> (дата звернення: 07.06.2022 року).
8. Ганущак Т.В., Карімов В.Ю. Цифровізація на підприємстві як фактор розвитку економіки України. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. №4/2. С. 5-8. DOI: [https://doi.org/10.37634/efp.2021.4\(2\).1](https://doi.org/10.37634/efp.2021.4(2).1).
9. Гевлич Л. Л. Професія бухгалтера у цифровій економіці. *Економіка і організація управління*. 2021. № 3(43). С. 138-146.
10. Глазунова О.Г., Саяпіна Т.П., Корольчук В.І., Волошина Т.В., Касаткіна О.М. Цифрова компетентність майбутніх фахівців з економіки: етапи

формування. *Вісник післядипломної освіти*. 2021. Випуск 16(45). С. 53-77. DOI: [https://doi.org/10.32405/2218-7650-2021-16\(45\)](https://doi.org/10.32405/2218-7650-2021-16(45)).

11. Гнедіна К.В., Нагорний П.В. Використання інформаційних технологій і систем в обліку та управлінні економічною безпекою підприємств в умовах діджиталізації. *Фінансовий простір*. 2020. №3 (39). С. 132-141. DOI: [https://doi.org/10.18371/fp.3\(39\).2020.215180](https://doi.org/10.18371/fp.3(39).2020.215180).

12. Гончаренко О.О., Шинкаренко О.М. Розвиток програмного забезпечення як технічної складової організації бухгалтерського обліку в ломбардах. *Фінансовий простір*. 2021. №3 (43). С. 86-96. DOI: [https://doi.org/10.18371/fp.3\(43\).2021.859610](https://doi.org/10.18371/fp.3(43).2021.859610)

13. Гострик О. М., Соловійова В. В. Управлінські інформаційні системи: Навчальний посібник. – Кривий Ріг : Виготовлювач: Типографія «Айс Принт», 2018. – 173 с.

14. Грабчук І.Л. Організація захисту облікової інформації в умовах гібридної війни. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналіз*. 2018. Випуск 3 (41). С. 20-24. DOI: [http://dx.doi.org/10.26642/pbo-2018-3\(41\)-20-24](http://dx.doi.org/10.26642/pbo-2018-3(41)-20-24).

15. Гребешкова О.М., Лопато К.І. Цифровізація бізнесу як стратегічний напрямок економічного розвитку України. *Стратегія економічного розвитку України*. 2021. №48. С. 36-47. DOI 10.33111/sedu.2021.48.036.047.

16. Гудзь О.Є., Федюнін С.А., Щербина В.В. Діджиталізація як конкурентна перевага підприємств. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2019. №3 (29). С. 18-24. DOI: 10.31673/2415-8089.2019.031824.

17. Гуцаленко У.О. Комп'ютерний аудит в системі внутрішньогосподарського контролю. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/2114.pdf> (дата звернення 05.05.2022).

18. Дубина М., Козляченко О. Концептуальні аспекти дослідження сутності діджиталізації та її ролі в розвитку сучасного суспільства. *Проблеми та перспективи економіки та управління*. 2019. №3 (19). С. 21-32. DOI: 10.25140/2411-5215-2019-3(19)-21-32.

19. Електронна бухгалтерія: підручник для здобувачів вищої освіти /В.Я. Плаксієнко, І.М. Назаренко, К.С. Жадько, С.А. Гаркуша /За заг. редакцією В.Я. Плаксієнка. – Київ: «Центр учбової літератури». 2021. 298 с.
20. Жосан Г. Стан розвитку діджиталізації в Україні. *Економічний аналіз*. 2020. Том 30. №1. Частина 2. С. 44-52. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2020.01.02.044>.
21. Захарченко О.М. Дистанційне банківське обслуговування на основі системи «Клієнт-банк»: переваги та недоліки. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/71925839.pdf> (дата звернення: 21.05.2022 року).
22. Клименко К.В. Діджиталізація як інноваційний розвиток підприємств: досвід України. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. №4. Том 3. С.13-18. DOI: 10.31891/2307-5740-2020-284-4(3)-2
23. Козицька Н.О. Інформаційна безпека в умовах цифрової економіки. *Тези доповідей ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Управління інноваційним процесом в Україні: напрями розвитку»*. Львів. 2022. С.152-153. URL: <https://science.lpnu.ua/mipu/abstracts-2022> (дата звернення: 20.05.2022 року).
24. Кулинич М., Шворак А., Жиленко Л. Впровадження цифрової грамотності в умовах майбутніх змін професії бухгалтера. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2020. №1. С. 216-224. DOI: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-01-216-224>.
25. Куприна К. А. Диджитализация: понятие, предпосылки возникновения и сферы применения. *Вестник научных конференций. Качество информационных услуг: по материалам международной научно-практической конференции 31 мая 2016 г. Тамбов*. 2016. № 5-5 (9). С. 259-262.
26. Лігоненко Л.О., Хріпко А.В., Доманський А.О. Захист та механізм формування стратегії діджиталізації в бізнес-організаціях. *International Scientific Journal «Internauka»*. URL: <http://www.inter-nauka.com>. (дата

звернення: 04.04.2022 року).

27. Матієнко-Зубенко І.І. Особливості обліку і аудиту в умовах цифрової економіки. 2020. URL: ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/23431/1/234-236.pdf (дата звернення: 04.05.2022 року).

28. Миколюк А.О., Бобровник В.М. Управління підприємством в умовах діджиталізації економіки. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021 №4. С. 142-146. DOI: 10.31891/2307-5740-2021-296-4-23.

29. Мігус І.П., Коваль Я.С. Інноваційний розвиток підприємств в умовах діджиталізації економіки. *Вчені записки університету «Крок»*. 2021. №2 (62). С. 159-165. DOI: 10.31732/2663-2209-2021-62-159-165.

30. Найпопулярніші професії ринку праці України. - URL: <https://mik.dcz.gov.ua/publikaciya/nauropulyarnishi-profesiyi-rynku-praci-ukrayiny> (дата звернення: 30.04.2022 р.).

31. Пилипенко А.А., Отенко В.І. Організація обліку і контролю: підручник. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2005. – 424 с.

32. Пирожков О.Ю. Інформаційно-орієнтований підхід забезпечення безпеки даних в хмарному середовищі. Магістерська дисертація на здобуття ступеня магістра зі спеціальності 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології. Київ. 2018р. 145 с.

33. Плікус І.Й., Жукова Т.А., Осадча О.О. Модель професії бухгалтера в епоху цифрових трансформацій: ключові напрями компетентностей бухгалтера. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Випуск 1 (12). С.200-205.

34. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. № 39. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text> (дата звернення 15.04.2022).

35. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. № 2755-VI із змінами і доповненнями. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 15.04.2022).

36. Попадинець Н.М., Журавель Ю.В. Інвестиційно-інноваційний розвиток національної економіки на засадах діджиталізації та дизайн-

менеджменту. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. 2019. Випуск 3 (81). 132-135. DOI: <https://doi.org/10.32845/bsnau.2019.3.24>.

37. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14/page>. (дата звернення 10.05.2022).

38. Савон К.В. Поняття «діджиталізація» в контексті цифрового уряду. *Актуальні проблеми політики*. 2021. Випуск 67. С. 107-111. DOI <https://doi.org/10.32837/app.v0i67.1159>.

39. Система управління підприємством «ДЕБЕТ Плюс»: офіційний сайт. URL: <http://www.debet.kiev.ua> (дата звернення 04.04.2022)

40. Устенко М. Діджиталізація: основа конкурентоспроможності підприємства в реаліях цифрової економіки. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2019. Випуск № 68. С.181-192.

41. Устенко М.О., Руських А.О. Діджиталізація: основа конкурентоспроможності підприємства в реаліях цифрової економіки. *Вісник економіки, транспорту і промисловості*. 2019. №68. С. 181-192.

42. Фридман, А.М. Финансы организации (предприятия): Учебник. М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и Ко», 2013. 488 с

43. Халабуда О.В. Інформаційні системи та технології обліку. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/31025/1/198-200.pdf> (дата звернення: 07.06.2022).

44. Халапсис А. В. Глобализация и метрика истории. URL: <http://halapsis.net/globalizatsiya-i-metrika-istorii> (дата звернення: 04.04.2022 року).

45. Черненко К. П., Семененко Г. М., Луконін О. В. Оцінка фінансового стану медичного закладу в умовах реформи фінансування системи охорони здоров'я. *Ефективна економіка*. 2020. №12. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8449> (дата звернення: 07.06.2022). DOI: 10.32702/2307-2105-2020.12.105

46. Черниш С. С. Проблеми застосування методик аналізу фінансового стану на вітчизняних підприємствах. *Інноваційна економіка*. 2012. № 5. С. 142-146.

47. Чех Н.О., Конопліна О.О., Шахвердян Д.С. Забезпечення інформаційної безпеки бухгалтерського обліку підприємства. *Комунальне господарство міст*. 2019. Том 2, Випуск 148. С. 111-117. DOI 10.33042/2522-1809-2019-2-148-111-117.